

EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühingu ajakiri

joulukuu 2008

SKAUT

Foto: Tanel Peets

ESÜ ÜLDKOGU

Foto: Kristi Hertmann

OOTAMISE AEG

Nskm MART FELDING
Peaskaudi asetäitja
2006–2008

Me oleme harjunud ootama. Ootamine on meisse väikesest peale kui sisendatud, sügisel hakkame ootama jõule ja kevadel ootame jaanipäeva.

Hetkel oleme ühe ootamise aja lõpul, kus kaua oodatu hakkab kätte jõudma. Kellele on see oodatu koolivaheaeg, kellele rahulik olemine perega. Ootamine ja ootu-

sed seostuvad sellega, mis on meile sellel ajal oluline. Ootamise ajaga saab täis üks „ring”, lõpeb kalendriaasta, saab läbi ka Eesti Vabariigi juubeliaasta. Loodan, et paljud meist on kogenud seoses sellega aasta jooksul häid ja isamaalisi tundeid ja uusi kogemusi.

Ka ESÜ üks tegevusaasta on läbi saanud. Minu arvates on see olnud suhteliselt rahulik aasta, ilma tohutute suursündmusteta, kuid võib-olla tundub see ainult mulle nii, seda sellepärast, et olen ise sellel aastal vähem teha jõudnud.

Ootamise ajale järgnevad tavaliselt muutused, see on minu arvates hea, sest muutused tähendavad edasiliikumist. Tulev aasta töötab tulla tublisti tihedam, kuna jällegi on suurlaagri aasta.

Samas on suurlaagri aastal hea hoida mees ühiselt seatud eesmärgi, mis

on kirja pandud ka arengukavasse. Tore, et sellel aastal on arengukava peamine eesmärk, liikmete kasv, tubli tõuke edasi saanud. Kriimsilma laagris oli üle aastate olukord, kus laagrisse soovijaid oli rohkem kui kohti. See on märk sellest, et hundutööd tehakse meil tugevalt ja jääb üle ainult loota, et nendest hundudest sirguvad tulevased juhid, kes veavad edasi skautlikku ideed.

Nagu eespool öeldud sai korduvad ootamise ja muutumise ajad vaheldumisi, moodustades nii suuremaid tervikuid, kus väikestest otsustest kasvavad välja suured. Nõnda on ka tehtud otsuseid, mis ootavad järgnevat, et edasi jõuda hea idee täitumiseni.

Rahulikkude ootamise aega ja kaalutletud otsuseid uutelt muutumistest ning muutmistest aegadel!

Novembrikuu eelviimase nädala laupäeval andis senine peavanem Tunne Kelam oma kohustused üle omal ajal nii Eesti Eetserskautide Ühendust kui ka Eesti Skautlikku Antoni Keskildi juhtinud skautmaster Andres Haamerile. Üldkogu kinnitas ta sellesse ametisse 22. novembril 2008. a.

Andres Haamer esines üldkogu ees lühikese kokkuvõtva sõnavõtuga oma tegevusest skautluses ja arusaamadest ning mõtetest seoses selle ülemaailmse noorsooliikumise aadete ning tegevusega. Aastakoosoleku vaheajal oli ta nõus andma ka intervjuud ajakirjale Eesti Skaut.

Peatoimetaja Leho Männiksoo (LM): Nii et lasksid Tunne Kelami Euroopa radasid käima ja võtsid vastu sellise vastutusrikka ameti?

Eesti Skautide Ühingu peavanem Andres Haamer (AH): Väga huvitav oli see, kui mulle selline ettepanek tehti ja kui Tunne Kelam tahtis selle ameti maha panna, kuna on seda pikka aega vedanud ja eks ikka tuleb tuua protsessi aeg-ajalt uusi mõtteid ja uusi inimesi, see on normaalne. Ma tunnen Tunne Kelamit juba 15-16. eluaastast peale ja kui mulle see ettepanek tehti, et ma kandideeriksin siin Eesti skaudiorganisatsioonis peavanemaks, siis oli see mulle mõnes mõttes väga üllatav, teisalt oli salasoov tulla sellesse organisatsiooni taas tagasi. Mitte nii, et ma oleksin mingi jõuline juht, kes iga päev toimetab tegevust, aga ma tahan olla selle tegevuse juures ja tunda seda koostukumist skaudiliikumise. Selline tundmus on olnud sellest perioodist peale, kui 1987. aastal ma selle mõttega oma isa matusepäeval lahkusin, et ma hakkam taaselustama skaudiorganisatsiooni Eestis. Siis selles protsessis, mis täna on juhtunud, et ma olen olnud mõningad aastad pausis, kus pole selle organisatsiooniga otseselt tegelenud, olen siiski mõtetes olnud skautluse arengus Eestis. Olen püüdnud elada skautlikult ja kogu mu suhtumine ühiskonda on skautlike mõtete ja arusaamade tulemus. Sellepärast ma kuidagi ei näe, et oma elus peaksin olema sellest lahus. Nüüd, kus mind on taas liidetud sellesse organisatsiooni peavanema rollis, kus ma saan kaasa rääkida teatud muutustes ja muudatuste protsessides, on selleks otsene võimalus jälle olemas. Mul on tuua oma arusaamist skaudiliikumisse, mida ma omaarust olen õigeks pidanud kõik need aastad, sellest hetkest alates, kui isa mulle selle õiguse andis 1962. aastal, kus oli veel sügav nõukogude aeg ja skaudiliikumise polnud veel aimugi. See aga on andnud täna mulle hoopis uue mõtlemislaadi ja teised tunded. Loomulikult ma ei ole enam selline, nagu keegi igapäevane koolitusjuht või see, kes kogu aja suhtleb ja toimetab, aeg teeb oma töö, aga võib-ol-

ESÜ UUS PEAVANEM

la ma saan olla neile abiks oma kogemuste ja mõtetega.

LM: Kas mõtled oma rollis ka vahendaja osale meie Riigikogu ja valitsuse ning skaudiorganisatsiooni vahel? Teatavasti on meil ju parlamendis olemas skautlust toetav grupp.

AH: Jah, kindlasti, mul ei ole midagi selle vastu, kui ma seda gruppi pean kuidagimoodi sellesse dimensiooni sisse tooma, mis on skautlus või vähemalt tutvustama oma arusaamisi ja suhtumist sellesse. Loomulikult, kui see organisatsioon vajab sellist vahendaja rolli, siis ma olen nõus seda tegema. Ma olen oma igapäevastes tegevustes olnud mitmetes liitudes ja koostlustes ning mul on ka poliitilise sektoriga kokkupuuteid olnud ja ma usun, et nad tulevad kaasa asjalike mõtetega, mis aitavad arendada sotsiaalsüsteemi kui ka Eesti noorust kui ka seda osa, kes on skautlikud põhimõtted omaks võtnud.

LM: Skautlus on poliitkast lahus, ometi ei saa seda riigi poliitilisest situatsioonist lausa välja tõsta!

AH: Skautlus on lahus poliitikast. See on seotud poliitikaga nii, nagu tavapärane inimene on sellega seotud. Skautlus ei saa olla keskkonnast välja rebitud, keskkond määrab ka teatud suunad ja mõtted. Kellele see rohkem emotsioone tekitab, kellele on neid rohkem või vähem, kes on pragmaatilisemad, kes süsteemsemad selles kaasaelamises, see on hoopis teine teema, aga skaudiorganisatsioon ei ole poliitiline ja siin ei saa olla sellist dimensiooni, kus võetakse vastu mingeid deklaratsioone, mis peaksid mõjutama poliitilist situatsiooni. Me oleme suunatud persoonile, inimesele, rahvale, tervele mõtlemisahelale sellest east alates, kus inimene avastab iseennast ja oskab oma väärtust hinnata

omas keskkonnas ja samuti selles keskkonnas, mis on poliitiline.

LM: See on siis suunatud kodanikukasvatusele?

AH: Sada protsenti! Lisaks kõigele, rääkides kõikidest noorsoo-organisatsioonidest, siis peab nendes olema eesmärgiks ikka vastutustundlik ja eetiline käitumise mall. Skautluses on see eriti rõhutatud, sest skaudi või gaidi enda eetilise käitumisvormist sõltub see, kuidas ümbrus temasse suhtub. See on samas tõsine nõudmine iseenda vastu, sellega siis jagad sa ka teistele võimalusi endi asetamiseks nii sinu kui persooni, terve skaudiliikumise kui ka ühiskondliku olemise suhtes.

LM: See on sinu kui inimese ja skaudi-juhi credo?

AH: Jah!

LM: Ja sinu programm meie skautluses?

AH: Avatud südamega ja ustavuse ning usaldusega olla skauditöötuse neljas tase. Oma elu arendada selles plaanis edasi ja mida edasi, siis tahaksin soovida kõikidele skautidele ja gaididele, kes tahavad ennast teostada läbi skaudiliikumise, soovida jaksu ja jõudu sel raskel teel. Ainult siis, kui sa tunned iseennast põhjalikult ja hästi, saad olla kasulik nii oma isamaale kui kaaslasele, kaaskonnale. Õpi ennast tundma, siis oskad ka midagi jagada!

Skm LEHO MÄNNIKSOO
Eesti Skaut peatoimetaja

TARMO OIDEKIVI

MARE OIDEKIVI mälestusi

Tarmo sündis Pärnus 1974. aasta oktoobri 13. päeval pere teise lapsena. Tal on seitse aastat vanem õde Merle. Ema töötas Pärnu KEK-is tornkraana juhina, isa oli Autobaa-sis autojuht.

Esimest kohtumist Tarmoga kahjuks ei mäleta, sest olime 3-4-aastased. Elasime mõlemad Vana-Pärnus, ristuvatel tänavatel, majade vahe oli umbes 150 m. Mina kolisin sealt ära 7-aastasena.

Sellest ajast mäletan, et Tarmo oli pidevalt haige ning minu ja mu paari sõbra arust parasjagu tüütu ning ärahellitatud jõmpsikas – lubas kogu aeg kaebama minna.

Koolis käis ta Pärnu 4. Keskkoolis spordiklassis, mille lõpetas 1993. aastal.

Kooli ajal tegeles vehklemisega, relvaliik – espadron. Kõrgeim koht on noorte A-klassi võistkondlik Eesti meister.

Peale keskkooli töötas aasta mööblifirmas.

1994 asus õppima Tartu Ülikooli sotsiaalteaduskonda, mille ta on ka lõpetanud. Ülikooli ajal laulis Tartu Ülikooli Akadeemilises Meeskoores teist tenorit.

1998. aasta juunis asus Tarmo tööle Pärnu LV sotsiaalosakonda Rääma piirkonna lastekaitse spetsialistina, kus töötab ka antud hetkel.

Alates sellest sügisest on ta veel ka Sau-ga Põhikoolis 5.–9. klassi loodusteaduste õpetaja. Skautlusesse, algselt küll gaidlusesse, sattus aastal 1996, kui õpingukaaslane Mervi Rodima vedas ta Pangodi laagrisse.

Pärnusse tagasi tuli 1998. aastal. 1999 valiti Pärnumaa Skautide Maleva juhiks. Siis hakkasime temaga uuesti suhtlema. Pärast gaidide ja skautide liitumist Pärnus sügisest 2000 sai temast aga juba Pärnumaa Skautide ja Gaidide Maleva juht.

Abielus oleme 2002. aasta detsembrist. Peres on hetkel üks laps – issi tütar Mai.

Peale skautluse on praegu meie ainsaks hobiks uue elumaja ehitus, sest ega suurt rohkemat ei jõua.

Nskm ASSO KOMMER

Tarmo on PSGM, varasema Pärnumaa Skautmaleva, kõige pikaajalisem juht. On nii kujunenud, et tema töövaldkond on pisut kontori- ja paberitöö poole kaldu, aga nii jääb teistele juhtidele rohkem aega üritusteks ja välitegevuseks. Tema telefon on alati sees, kui ta just kohtus või koolitunnis ei istu. Püüame seda mitte kuritarvitada, aga alati ei õnnestu. Tema kodu on alailma igasuguseid skaudi- ja gaiditegelasi umb-selt täis. Õnneks on Tarmo oma viiepuuda-sest skaudisõbrast Brunost pisut väiksem ja leiab selles saginas ka ise sooja nurga. Bruno e. Brunn on tõenäoliselt rotveileri ja väiksemat sorti jõehobu järeltulija, kes saabuvatele asjapulkadele sõbralikult üle värava naeratab. Mitte kulinaarsest huvist

Fotod perekond Oidekivi perearhiivist ja ESÜ arhiivist

muidugi, talle lihtsalt meeldivad toredad inimesed. Üritusele saabuva Tarmo auto tunneb tavaliselt ära akendest turritavate saiapätside ja kulbivarte järgi.

Skj KAROLIN LILLEMÄE

Tarmo võib küll kasvult väike olla, aga ta ei jää kellelegi märkamatuks. Alati positiivne, sõbralik ja humoorikas Tarmo innustab ja toitlustab oma kulbitakti saatel tuhandeid skaute suurlaagrites. Otsekohene, aga õiglane. Alati on mingid toimetused pooleli! Tarmo austus tuleb ära teenida, ta ei salli laisklemist, logelemist, eriti kui selle raiatud ajaga saaks nii palju kasulikku ära teha.

Jõudu ja jaksu skautlemiseks ning pisiperega tegelemiseks! Ikka skautlikul moel!

Nskm TARMO OIDEKIVI ise

(intervjueerib skm Leho Männiksoo)

– Kuidas sa tulid skautlusesse?

– See oli aasta 1996 ja sattusin Pangodi laagrisse, mida korraldas Mervi Rodima. Nii et alustasin gaidide poole pealt. Tulin sinna laagrisse prooviks, kuna õppisin sotsiaaltöötajaks ja nii sai ka praktikapunktid kirja. Siis jäingi süsteemi sisse.

– Kuidas sa just sinna gaidide hulka satustid?

– Mervi oli kursuse vanem ja me olime väga paljudel loengutel koos. Kõik see sattus skautluse ja gaidluse taastamise algusesse. Tegin kaheksakümnendate aastate lõpus suhteliselt kõvasti sporti ja aastatel 1998-1999 seisin valiku ees, sest tekkis küsimus, et kas teha edasi sporti või matta vehklemine maha ja minna skautlusesse, sest kahte asja korraga selliselt teha ei saa.

Tol hetkel ma valisin siiski vehklemise ja siis juhtus see, mida noortel tippsportlastel tihti juhtub, et tervis ütles üles ja ülikooli astudes lihtsalt sain kursusel Merviga kokku ja nii see läks! Vana arm ei roosteta ju!

– Millal sa üldse teada said, et maailmas niisugune skautluse nime kandev liikumine olemas on?

– Ma arvan, et eelkõige tänu gaididele. Paljudele meie skautidele ütleb nimi Meedi Rajari midagi. Ta oli meie koolis ajaloo õpetaja. Tegelikult minule, Asso Kommerile, minu naisele Marele on see meie üks ja sama kool, Pärnu IV Keskkool, seal see temaatika oli tugevalt õhus ja Pärnu linna suuremad üksused tegutsesid just selles koolis. Nüüd kannab see Pärnu Ülejõe Gümnaasiumi nime. Juhid olid Meedi Rajari, kes hakkas gaidide poolt vedama ja poistega tegeles Meedi abikaasa. Ka Rein Vihmand tuli sinna tollel ajal ja tuntud paik oli ju poistelaager Kõrglaiul. Mina küll seal laagris ei olnud, aga info käis ju läbi! See oli küll pigem spordilaager. Aga me käisime ju koolis omavahel läbi, tekkisid omad sõpruskonnad ja nii levis ka teave sellise tegevuse kohta. Mina liitusin skautlusega juba omades teadmisi skaudiliikumise kohta, skautluse idee kohta.

See oli kaheksas klass, kus ma olin pioneerijuhiks, olin rühmajuht, või praeguses mõistes skaudijuht. Siis, kui tuli teade, et pioneerid läheb meil ajaloo prügikasti, siis, no mis vahet seal tegevuses on, ideoloogia vahe vaid, siis tuli kaelarättide värvid vahetada.

– Tõepoolest, Lenini naine Nadežda Krupskaja võttis ju pärast revolutsiooni skautluse meetodika nõukogude noorsoole puhtal kujul üle, ta ise on seda öelnud. Kaelarätt muutus punaseks ja punaseks

muutus ka ideoloogia, mida organisatsioon oma liikmetele vägivaldselt sisendada pidi. Nõukogude ajal noorsoo ajakirjanikuna töötanuna tean aga ka, kuidas meil Eestimaal ideoloogilist külge püüti võimalikult vältida ja noort inimest tegevuse kaudu arendada. See sõltus muidugi pioneerijuhist. Ega Vabadussõjast otse juttu teha ei tohtinud, muinas-eestlastest ja nende elust-olust aga küll. Nii et pioneerijuhist olenes, kui osavalt ta ressursid ära kasutas ja oma pioneere hiljem Balti ketti juhtis.

– Nojah, selline pisik on mul kogu aeg sees olnud. Lihtsalt tuligi punane kaelarätt vahetada teise värvi vastu ja vabalt rääkima hakata asjadest nii, nagu nad on.

– Mäletan, et pioneeri kaelarätti nimetati meil Eestimaal kaltsuks.

– Ju nii see oli.

– Tarmo Oidekivist on saanud meie tunnustatud skaudijuht ja sellest võib ainult rõõmu tunda, et tal noorsooga tegelemiseks on kogemused nii mitmekülgsed. On ju, mida sellest kogutud teadmiste ja oskuste paunast tänastele gaididele-skautidele jagada ja juhtida Pärnumaa Skautide ja Gaidide Malevat. Peagi muutub aastanumber ja saabub Tarmole järjekordne juubeliaasta. Ole tugev!

Ahjaa! Sa, Tarmo, küsisid, et miks ma sind usutlen. Nüüd tead!

EESTI SKAUTIDE ÜHINGU LOGO ESIMENE POOLAASTA

Nagu eelmisest ajakirja numbrist lugesite jõudis mitu aastat mõttes olnud ESÜ korporatiivse stiili väljatöötamine reaalse samumedeni 2007. aasta detsembris, kui välja sai valitud koostööpartner Taevas Ogilvy. Käesoleva aasta aprilliks valmis meie tunnusgraafika, mis sisaldab endas lisaks logole, mida saab mitmeti kasutada ka mosaigist ja kirjatüübist. Kogupaketina sai Taevast tellitud ka erikujundusega kirjablankett, kirjaümbrik, tänukirja-diplomi blankett ja visiitkaardid. Siinkohal mõned arvamused esimese poolaasta jooksul logo kohta nii ESÜ liikmetelt kui erinevatelt koostööpartneritelt ja logo loojatelt.

Hetkel kui ühinesin projektiga oli mul kindel ettekujutus skautidest ning see ei ole töö käigus muutunud. Skaudid esindavad minu jaoks toredaid ja mõistlikke inimesi, kellel on väärtushinnangud paigas ning kes suudavad luua elule lisaväärtust läbi lihtsate asjade.

Logo loomise protsessi käigus oli väga positiivne näha, kuidas arendusettepanekute tegemisse oli kaasatud võimalikult suur ring inimesi, et protsess ei oleks liiga ühekülgne. Kuigi lõpuks oli arvamusi nii palju, et kõikidega oli raske arvestada, oleme lõpptulemusega väga rahul, kuna uus korporatiivne identiteet on dünaamiline, nooruslik ning kajastab skautide olemust kõige paremal viisil.

KADRI TUISK
Taevas Ogilvy projektijuht

Skautide elust ja tegevustest mul siiani eriti aimu polnud. Organisatsiooni olemus minu jaoks oli pigem midagi arhailist, segu Eesti esimesest iseseisvusaastast ja välis-eeslastega seonduvast. Meie esimesel kohtumisel logo töögrupiga arutasime, milline on inimestel ettekujutus skaudiliikumisest ja mida peaks uus loodav märk väljendama. Põhiliseks eesmärgiks oligi näidata skautlust kui noori ühendavat kaasaegset organisatsiooni. Põhikujundiks pidi jääma liilia kui skautluse sümbol. Mingis mõttes muutis see ülesande kergemaks – polnud vaja hakata otsima uut sobivat sümbolit. Minul kui disaineril tuli leida kujundikeel, mis oleks piisavalt kaasaegne ja samas kohane antud organisatsiooni olemusele. Samuti tuli arvestada, et logo oleks kasutatav erinevatel materjalidel nii trükituna, tikituna, ühevärvilisena kui ka läbi nelja värvi. Mäletan, et esialgseid ideid tekkis paberile umbes 10 ringis, millest leidsime 2 sobilikud olevat edasiarendamiseks. Väikeste vaidlustega ja terve hulga tundidega arvuti taga kujuneski välja selline logo, nagu praegu näha. Koostööagentuuri ja kliendi vahel toimus hästi. Pikemat sorti arutlused käisid liilia "küljehetede" sobiva kumeru-

se leidmisel, aga lõplik tulemus rahuldab nii disainerit kui klienti.

VEIKO TAMMJÄRV
Taevas Ogilvy disainer

See oli ühel koosolekul, kui ESÜ logo esmakordselt nägin ja mulje oli positiivne, kuid mõtlesin esmalt, et ta on ehk pisut tagasihoidlik, et võiks ehk olla veel mingi ergas-punakas toon sees. Ma ei ole ju mingi logoekspert, aga miskipärast on mul kuskilt jäänud mulje, et see on selline turunduslik asi ja peaks tõmbama tähelepanu. Kuigi see võib olla ka valearusaam?

Ja pärast tuli see logo arutlusele ja Kristiina Niiler selgitas selle logo tähendust, et millele oli selle logo tegemisel mõeldud – just see, et need erineva kaju ja värviga kuubid seal niiviisi koos on ja sümboliseerivad skautluse mitmetahulisust (mitmekülgust), ja et roheline on looduse värv, sinine sümboliseerib tasakaalu ja kollane positiivsus ja see mõte tegi selle logo järsku hästi armsaks. Mulle meeldib, et need tükid seal on erineva kujuga nagu mosaigitükid. Ja võib-olla olekski tarvis seda logo mõtet veel natuke rohkem lahti rääkida või meelde tuletada, sest ma arvan, et hetkel on küll veel palju neid, kes on logo näinud ja sellest kuulnud, aga selgitada või kasutada seda ei oskaks. Aga mulle mõjub ta igatahes kuidagi tuttavlikult ja soojalt.

Skj MARIANNE MATISEN
Lääne Skautide Malev

Uus logo on suurepärase. See on tõesti nii. See kontseptsioon on väga originaalne, hästi jääb meelde. Värvid on mahlakad ja maitsvad, nad jätavad positiivsed mõtted. Ja põhiline idee on väga skautlik – kõik skaudid on nagu mosaigitükid, kõik on erinevad ja individuaalsed, aga igatüki on asendamatu. See on minu arvamus.

BORISS MELEŠOV
Narva skaudiklubi Kajakas

Raske on eristada "nüüd" ja "siis" tunnet. Üsna suurel määral on nad samaks jäänud, kuigi nüüdseks olen rohkem harjunud.

Ja olles ka ise seda logo veidi kasutanud, peab tõdema, et see on mugavam ja kenam küll.

Eks alguses oli ikka üllatus, et miks ja nii järsku. Mis eriti üllatas ja ilmselt negatiivseid tundeid tekitas, oli see, et samal ajal olid algamas läbirääkimised EGL-iga ühinemiseks. Kuna liitumine tooks kindlasti kaasa ka uue sümbolika, siis ei saanud aru, miks oli vaja vahetult enne seda uut logo. Ja isegi, kui organisatsioonid ei peaks mingil põhjusel ühinema (või jääks ka eraldiseisev sümbolika), tundus see logo tegemine liigse kiirustamisena.

Lisaks muidugi see vana logo emotsionaalne väärtus – mitmete aastatega on see jõudnud juba omaks saada (ja usun, et paljudel on samad tunded).

Tehnilise poole pealt pean ütlema, et see on üks väga hea logo. Kuna töötan ise veebifirmas, siis puutun ka päevast-päeva erinevate logode ja brändiraamatutega kokku, aga ESÜ uus logo pakub vist enim mänguruumi.

Olles samas alati stiilne, ilus ja... Ei teagi, aga ilmselt on "nooruslik" kõige parem sõna. Pannes vana ja uue logo kõrvuti, on selgelt näha, et uus logo on kuidagi positiivsem või... No ei oska seda sõnadesse panna.

Üldiselt mulle meeldib, peamiselt just sellepärast, et uuel logol on palju rohkem kasutusvõimalusi.

Skj ANDRES JAKOVLEV
Ökoskaudid

Uut logo vaadates tekkis mul esimese kujutluspilidina kaasaegne ja rõõmus noortegrupp. Lähemal vaatlusel selgus, et iga mosaigitükk on isemoodi, oma eripäraga, aga koos loovad nad laheda terviku – minu meelest ei ole keegi suutnud veel tabavamalt kirjeldada tänapäeva noorteorganisatsiooni rolli ühiskonnas.

ELINA KIVINUKK
EMSLi koolitusjuht

Mulle ESÜ uus logo meeldib – see on nooruslikult vallatu ja ajakohaselt uudne – sellega ka peegeldades skautlust. Hästi tehtud!

Skm JAAN LEPP
Eesti Skautide Liit

Skautide uut logo esmakordselt nähes: mulle vaatas esimese emotsioonina vastu looduslikult nooruslik rõõmsatujuuline kilpkonn, kes on oma maailmarännakutel jõudnud Eestisse.

Meeldib erinevate värvide (mis tähistavad erinevaid sümboleid) ja tahkude koosmõju, mis moodustab selge ja tugeva terviku (mis sümboliseerib skautlust päris täpselt!)

TOOMAS TÕNISTE
Riigikogu Skautliku Ühenduse esimees

Muljed uuest logost toovad mõttesse sõnad avatum, lähedasem, mängulisem ja ehk ka individuaalsust rõhutav. Kiri SKAUT all šriftis vihjab traditsioonidele ja põhimõttekindlusele. Kokkuvõtlikult – igati skautlik logo tundub olevat.

ANNE KIVIMÄE
Haridus- ja Teadusministeeriumi
noorteosakonna juhataja

Foto Mart Felding

ESÜ esimene meediakoolitus

Skj MARIANNE MATISEN ja skj HELIN ILUMÄE
Lääne Skautide Malev

**Laupäeva, 11. oktoobri varahommikul (siis kui enamusi inimesi alles teist külge keera-
vad) asus 20 noort üle Eesti teele Tagametsa
poole, et osaleda ESÜ avalike suhete töögru-
pi (edaspidi AST) korraldatud ESÜ esimesel
meediakoolitusel.**

Jahilossis võtsid meid soojade kaneelisaiaade lõhnas vastu AST liikmed – Sirje Pool, Hele-Mai Madisson, Kristiina Niiler ja Kristjan Pomm.

Esimese õppepäeva hommikupoolikul heitsime suhtekorralduse konsultandi Rain Veetõusme abil pilgu suhtekorralduse maailma. Pressiteadet õpetas meid kirjutama raamatu „Minu Argentiina” autor ja ajakirjanik Liis Kängsepp, kes pisut jahmatava (kuid värskendava) otsekohesusega tutvustas meile ajakirjaniku vaatenurka. Saime ka lühivaate ESÜ AST senisest tööst ning tulevikuplaanidest. Õhtupoolikul arutasime gruppides läbi, kuidas vastata sagedasematele küsimustele skautluse kohta. Just viimasest oli minu arust väga palju kasu, sest kuigi arvan, et tean skautlusest palju ja olen sellest vaimustuses ning arvan, et see on parim vaba aja veetmise võimalus, siis vahel, kui inimesed minult küsivad näiteks, et mis see skautlus nüüd õigupoolest ikkagi on, siis ei oskagi seda

kohe sõnadesse panna ja arusaadavalt seletada. Laupäeva pärastlõuna mööduski töögruppides skautlust lahates. Arutasime skautluse vajalikkuse, mõtte ja tähtsuse üle, mõtlesime juurde uusi skautlust iseloomustavaid tunnuseid ja proovisime üheskoos leida parimad vastused enamlevinud skautlust puudutavatele küsimustele.

Õhtuseks meelelahutuseks oli igal töögrupil koolitusega teemakohaselt etendada üks intervjuu ja reklaam. Nalja sai, kohati tundus, et olen suisa professionaalsete koomikute hulka sattunud. Kui kätte jõudis uneaeg, ei tahtnud uni järgmise päeva ärevas ootuses kuidagi tulla ning unejutu asemel arutlesime toakaaslastega selle üle, kuidas peaks teleintervjuus vastama küsimustele skautluse kohta.

Pühapäeva hommikul seisime Jahilossi ees ja vaatasime tee poole. Sealt poolt pidi nimelt peagi sisse sõitma Marko Reikopi auto. Üleval, teise korruse verandatuba valmistati ette telestuudioks. Kell hakkas juba kümnele lähenema ja keegi naljatas, et ega Reikop vist ei tulegi. Aga ta tuli siiski ja polnud enam mingit kahtlust, et meil tuleb ennast „telepurgi otsesaates” proovile panna. Pooletunnise loengu raames saame teada kõige suurematest vigadest, mida otsesaates intervjuud andes teha võib – ehk kuidas minna telepurki ja sealt

elusalt välja tulla. Seejärel võttis Reikop koha sisse alumise korruse telestuudios ning kehastus sõbralikust õppejõust ümber üsna irooniliseks ja suhteliselt ebasõbralikuks intervjuueerjaks. Ühekaupa saime käia temaga vestlemas, samal ajal kui ülejäänud seltskond istus ülemisel korrusel ning jälgis meie esinemist telerist. Paari tunni pärast sai tuleproov läbi ning vaatasime kõik koos näidisintervjuud uuesti läbi. Õnneks muutus Reikop jälle sõbralikuks õppejõuks ning kommenteeris meid päris heatahtlikult. Saime pisut enda üle naerda ning teha tähelepanekuid järgmisteks kordadeks. Samas õpetatigi meile just seda, kuidas lühikese eetrijaga edasi anda see sõnum, mida me ise vajalikuks peame ja edastada tahame.

Meediakoolitusel õpitu ja arutletu tuletas meelde lihtsaid tõdesid, miks liitusin skautlusega ja miks ma ikka veel sellest eemalduda pole suutnud. Sain juurde uusi mõtteid ja indu skautluses edasi tegutsemiseks. Koolitusest jääb mõttesse mõlkuma see, et kuigi me ise teame, mida skautlus meie jaoks tähendab, siis mõtleme vähe selle peale, mismoodi meie tegevus väljapoole paistab ning kui suurel määral me ise – iga suur ja väike skaut – oleme skautluse maine kujundajateks.

Aitäh AST-le kasuliku ja meeldejääva koolituse eest!

Prantslastega skautlemas

Skj Tuuli Land
Tartu Ilvese lipkond

See oli eelmise aasta augustis, kui ma oma seitse asja kokku pakkisin ja Eestimaa tolmu jalgelt pühkisin. Üks aastake välismaal elada – mis see siis ikka ära ei ole? Sellised pisiasjad, et keel oli mulle tundmatu, kultuur teistsugune ja inimesed võõrad, mind ei häirinud.

Autori foto

Minu uueks elukohaks sai Bretagne'i poolsaar Lääne-Prantsusmaal, linnake nimega Lorient. Peres pistsin rinda nelja väikese õe-vennaga, kes said mulle aasta jooksul väga lähedasteks. Käisin kohalikus lütseumis, kus aasta alguses veetsin ma koolitunde katkiseid juukseotsi lugedes ja sõnaraamatut lapates. Kuid klassikaaslased olid väga toredad ja sõbralikud ning vaatamata keelebarjäärile toimus aktiivne suhtlus – seda siis tihtipeale käte ja jalgade abil, kui mõistus enam ei aidanud.

Juba Prantsusmaale minnes oli minu peas kindel mõte – otsin üles kohalikud skaudid. See polnudki nõnda raske – tuli välja, et mu enda vahetusvanemad olid kunagised skaudid ja skaudijuhid ning et minu kohalike skautidega liitumine oli juba ammu korraldatud.

Prantsusmaal on mitu erinevat skaudiorganisatsiooni, kuid WOSMi liikmed on neist ainult kaks. Peamine erinevus nende organisatsioonide vahel oli usutunnistus – oli täiesti usuvabasid organisatsioone, oli väga kristlikke ja ka moslemiusku organisatsioone. Mina kuulusin kõige suuremasse organisatsiooni "Scouts et guides de France", mis on põhimõtteliselt kristlik, kuid seal leidub ka palju ateiste.

Minust sai *pionniere*. Algul kohkusin ka mina nimest ära, et mis pioneer minust saab? Kuid tuli välja, et see on lihtsalt vanemaskautide prantsusepärase nimetus. Ja ka salkade süsteem pole päris samasugune kui Eestis – igal aastal saavad väikesed

sid läbisegi karjuda ja välja hääldada minu nime (valdavalt kõlas see Tülli).

Ka meie juhid olid väga toredad – kaks noort meest ja kaks naist, kes elasid küll kaugel, kuid sellegipoolest korraldasid meile alati suure õhinaga midagi huvitavat ning olid vabal ajal lihtsalt toredad semud. Regulaarseid kokkusaamisi ei toimunudki, kord kuus oli meil mõni *rèunion* või *pique-nique*. Jõulude ajal käisime kaubanduskeskuses vabatahtlikena pakkimas jõulukinke. See ei maksnud küll midagi, kuid inimesed võisid oma südametunnistuse järgi meile raha kogumiskarpi panna. Saadud tulu läks meie linna skautide "Le gala des scouts" korraldamisele.

Gala oli selleks, et kõik skaudid saaksid etendada midagi toredat oma peredele ja lihtsalt lõbusalt aega veeta. Meie etendasime muusikali "Grease", kus ma tänu oma heledale peanupukesele peaosa mängisin. Selleks ajaks jooksis ka juba jutt üsna kergelt, mis tegi etenduse eriti nauditavaks.

Õiget "laagrit" korraldatakse ainult kord aastas ja seda ainult oma grupiga, mitte üleriigilisena (peab tunnistama, et selline laager läheks juba väga suureks). Ühes sellises suuremas laagris, kuhu kogunesid kõik Bretagne'i vanemskaudid, ma ka osalesin. Laagri nimeks oli "Piathlon" ja selle aasta teemaks oli "Star Wars". Olime selleks korralikult ette valmistunud, kõigil olid uhked kostüümid ja võistluseks kaunistatud rattad. See laager on väga eredalt meeles, me laulsime kui hullud ja tänu sellele saime ka kõige elavama hingega tiimi auhinna.

Kevade poole toimus meil ka hulganisti "week-end scouts" (skautide nädalavahetus), mil vaid meie rühm läks lihtsalt nädalavahetuseks põllule telkima. Muuseas, telgid on skautide puhul ainult vanaaegsed presendist telgid, kuhu mahub sisse kuni 6 inimest. Kunagi ei puudu "veillé" ehk lõkkeõhtu. See oli armas ja soe lõkke ääres kükitamine, lõkkenaljade tegemine, üheskoos laulude ümisemine ja lõkke peal küpsetatud maitsva supiste söömine.

Aasta viimaseks ürituseks oli mul "la soirée des crepes" (pannkoogiõhtu), kus ma andsin ka oma vande.

Valdavalt oskan ma Prantsusmaa skautluse ja skautide kohta öelda ainult seda, et nad on sama avatud, tolerantsed, aktiivsed ja rõõmsameelsed nagu ka Eestis. Ma kiindusin neisse selle aasta jooksul väga ja olen õnnelik, et mul on siamaani nendega hea kontakt.

Läänemeremaade kohtumine Gdanskis, Poolas

Skj SIIM MARIPUU
Tartumaa Skautide ja
Gaidide Malev

Käisin 3.–6. oktoobrini Poolas Läänemeremaade riikide skautide-gaidide ühenduste kohtumisel. Eestist olid kohal ka gaidide esindajad välissekretär Birgit Nurme ja infojuht Liina Siniveer. Juba kolmandale kohtumisele olid oma esindajad saatnud veel Venemaa, Soome, Saksamaa, Norra, Rootsi, Läti ja muidugi korraldajamaa Poola. Koostöövõrgustikku kuuluvad veel Leedu, Valgevene ja Taani.

Kohtumise alguses sain rohkelt tervitusi ja tänu eestlastele, oli ju eelmisel aastal kohtumine Tallinnas, üldse hinnati meie eelmisel aastal tehtut väga kõrgelt.

Pärast sissejuhatavat seminari, kus hääletasime olulisimate teemade üle, mis valdkonnas koostöö arendamine kõige olulisem on, toimusid mitmed ettekanded erinevatest rahatusvõimalustest (kusjuures mõned neist kordusid, olid juba eelmine aasta Tallinnas) ja hansalinnade liidust. Samuti tegeles Rootsi skautide välissekretär 2011. aasta Jamboree tutvustamisega ning näitas seda tutvustavaid viideid.

Edasi jagati meid (ise jagunesime) nelja eelmisel päeval hääletatud teemagrappi, kus iga grupi ülesanne oligi hakata realselt projekti kokku panema, et kohtumise tulemus ei oleks ainult järgmine kohtumine. Järgnevalt lühidalt neist gruppidest:

RAHVUSVAHELINE NOORTEVAHETUS

Arutati vabatahtlikku tööd teiste riikide skautlikes organisatsioonides ning ka muulaadseid skaudihariduslikke külastusi teistesse riikidesse. Ideedena pakuti välja vastava andmebaasi tegemine ning vahetamine nii, et alguses läheb keegi ühest riigist kaheks nädalaks ja siis vastupidi.

KESKKONNAPROBLEEMID

Läänemeremaade skautlikud organisatsioonid peaksid oma koostöös tegelema ka Läänemere keskkonnaprobleemidega ning neist teavitusega. Plaaniti näiteks teha Jamboreel Baltic Sea Village, kus arutletaks Läänemere probleemide üle. Teise ideena võib kunagi toimuma hakata ka Läänemeremaade keskkonnaalane kohtumine või Läänemere nädal.

sakslased, et Jamboree-aastal, 2011, on ka Tallinn Euroopa kultuuripealinn ning juba seetõttu tahetakse siia väga tulla.

SKAUDIKESKUSED

Leiti, et Läänemeremaade ja ka laiemalt kogu Euroopa skaudikeskuste koostöö on väga vähene, ometi oleks koostööprojektide rahastamine ja ressursside jagamine palju otstarbekam. Samuti avastati, et kui WOSMi Euroopa Regiooni kodulehel on nimekiri skaudikeskustest, ei ole see

Autori foto

KODUMAJUTUS ENNE JA PÄRAST JAMBOREED 2011

Rootsi Jamboree tuleb esimene, kus külaskäike ka teistesse riikidesse realselt korraldajate tasemel organiseeritakse ja sinna soovitakse just Läänemereäärsete riikide olulist panustamist. Nimelt pakutakse tavaliselt enne ja pärast suuremaid laagreid kodumajutuse võimalust, et kaugele tulnutel oleks võimalus kohalikku kultuuri ja eluolu tundma õppida. Selleks plaanivad korraldajad ka vastava andmebaasi loomist. Kuna suurem soov on just Jamboree toimumiskohta ja selle lähiriike külastada, loodetakse siin ka Eestile. Minu suureks üllatuseks teadsid näiteks

üldsegi mitte täielik ning mitmed olulised keskused on puudu. Sooviti hakata teema keskuste vahel üksteise tegevusalasid täiendavaid programme.

Laiemalt arutasime veel Läänemeremaade kodulehe loomist, sealjuures kiideti taaskord rohkelt eelmise aasta kohtumise kodulehte. Ideena käidi välja ka logo ja ühtse nime loomine.

Õhtuses programmis olid olulised Gdanski vanalinn ning merevaik (Merevaigumuseum ja müügiletike iga maja ees).

Järgmine kohtumine toimub Saksamaal ja ülejäämine Kaliningradis.

Kuidas ma olin Roosakas!

Ma pean tänama selle imelise suve eest meie ühte usinat inimest, kes teeb Eesti skautluse jaoks usinasti tööd ühes väikeses kontorisis meie pealinnas. See on Hele-Mai Madisson, keda te teate kui ESÜ büroo juhatajat. Kord käisin büroos ja me rääkisime maast ja ilmast, inimestest ja asjadest. Hele-Mai rääkis muuhulgas mingist Kanderasjast. Tegelikult oli see Kandersteg, mille nime ma ei osanud alguses korralikult hääldada, rääkimata sellest, et teada, mis seal on.

Skj OTT MAIDRE
Pirita rühm

Šveitsi ühes väikeses külas on peidus üks imelik paik, mida nimetakse Kandersteg International Scout Center ehk KISC. Hele-Mai mainis, et sinna otsitakse vabatahtlikku. Kuuldes, kuidas Hele-Mai sellest rääkis, mõistsin, et see on vist mingi muinasjutuline koht. Ja seda ta tõesti on!

Panime rattad kibekiirelt käima ja saatsime nädala jooksul Kanderstegi skaudikeskusesse avalduse, skaudi-CV ja elulookirjelduse. Paar nädalat hiljem tuli kiri vastu, et ma lähen tõesti kolmeks kuuks Šveitsi, kui „short-term staff member” (lühiajaline meeskonna liige). Samas on võimalik seal olla lihtsalt kaks nädalat abistajana („helper”) või ka minna pikaks ajaks (long-term staff), see aga eeldab, et oled enne olnud seal „short-term staff” liikmena.

Aeg läks edasi ja ma pidin mõtlema oma eksamitele. Pingutasin ja kui viimane eksam oli antud, siis sain äkki aru, et ma

tõesti lähen veitsi! Kohe ülehomm. Korraga saabus minusse äraminekuärevus ja ...kurbus. Ma pidin lahkuma Tartust, sõpradest ja tuttavast keskkonnast, minema kuhugi Alpide vahele.

Aeg möödus kui unes ja ma olin korraga Kopenhaagenis Šveitsi suunduvat lennukid ootamas. Siis juba Zürichis rongijaamas, et rong mind viiks kuhugi Spiezi (millest sai minu põhiringijaam, kui ma rändasin Šveitsis ringi), kus ma pidin astuma järgmise rongi peale, mis viiks Kanderstegi. Kui ma rongi peale astusin, siis nägin, millised iludused on Šveitsi rongid. Ma pole kunagi sõitnud nii vaikse, nii kiire ja nii omapärase sõidukiga nagu seda oli see rong. Ja siis surusin näo vastu akent, sest vaatevälja ilmusid esimesed mäed.

Spiezi tabas mind ootamatu üllatus. Mind oodati seal. Vastu oli mulle tulnud inimene, kellest sai minu üks parimaid sõbrannasid, kellega viibisin enamus aega koos. See oli Mehhiko neiu Alicia. Koos sõitsime edasi Kanderstegi.

Kui me jõudsime sinna, siis avastasin end tõesti omaette paradisis. Need mäed! Millised mäed! Imeilusad mäed! Mul jäi vist esimesest päevast kael nende vaatamisest kangeks. Aga keskuses ootasid meid hästi toredad inimesed ja avastasime sealt veelgi toredamad meie „Summer staff 2008” liikmed.

Kohapeal selgus, et me elame kogu suve kolmekesi ühes ruumis. Sain endale toanaabrid: Keith USA-st ja Karma Bhutanist. Ja need oli parimad toakaaslased, keda ma võisin soovida! Huvitav oli kuulata Karma juttu Bhutanist, mis on maailma eest suletud riik ja samas kuulata Keithi juttu oma osariigist ja oma kodukandist. Seal sain aru, kui erineva kultuuripildiga on maailm ja inimesed. Ja kuidas suudab skautlus nii erinevaid maailmu ja inimesi ühendada, panna tööle ühise eesmärgi nimel.

Keskus ise on samuti imeline. See koosneb kahest osast – Vana Puumajake (Old Chalet) ja Uus Puumajake (New Chalet). Uues Puumajakeses tegutses enamasti meeskond – seal oli köök, meeskonna elamispiinad, pood, administratsioon ja „staff room”, kuhu meeskonna liikmed said puhkama minna.

Vanas Puumajakeses oli saal, mis oli täidetud kalerättidega ja nad kutsusid seda saali hüüdnimega „Tuhande Kaelaräti Saal”. Keskus ise asus Berni maakonna kõrgmägedes, peaaegu 1500 m kõrgusel merest. Keskuse suvine töömeeskond jagunes kolmeks: Chalet Service (Puumajakese teenus), Campsite (Laagriplats) ja Program (Programm).

Kõigepealt oli meil kaks nädalat treeningut, kus me nägime kõike, mis oli keskus ja õppisime tundma selle iga osakest.

Muidugi oli alguses raske, eriti, kui kõik vestlus toimus inglise keeles. Peale kolme kuud võisin aga inglise keelt nii vabalt rääkida, et juba mõtlesin selles keeles.

Me käisime üle mägede matkamas ja mägede kõrgemates osades oli veel lumi sulamata. Tänu sellele oli huvitav jälgida Sri Lanka poissi Nalakat, Libeeria noormeest Windelli, Tai neiut Allyt ja Mehhiko sõpra Aliciat, kuidas nad ei osanud lume peal korralikult kõndida. Meile pakkus see tohutult palju nalja ja veetsime palju aega koos, õppides üksteist tundma. Lõpuks tuli meid sinna kokku üle 60 inimese, kes olid seal üle 30 riigist ühe eesmärgi nimel – täita Bi-Pi unistus. See keskus tekkis nimelt 85 aastat tagasi, kui Bi-Pi valis selle koha ja maja välja, et luua püsiv, aastaringelt toimiv minijamboree, mis ühendaks kogu maailma skaute.

Lõpuks tuli aeg, kus me pidime tööle minema ja ma valisin puumajakese teenuse ehk *chalet service apartment*. Minu töö algas duššide ja wc-de koristusega ja lõppes poes klientide teenindamisega. Sinna vahele jäi ka köögis töötamine, mis lõppes tavaliselt veesõdadega. Ja pesemisruumide koristus lõppes hästi kõva häälega laulmise ja tantsimisega. Motivatsioon oli seal võimas ja tõesti tundsin Kander-maagiat, mis hõljus seal meie ümber ja meie sees.

Töö oli tihti kohutavalt raske ja veelgi tihedamini lihtsalt kukkusin voodisse ja kui pea patja puudutas, siis magasin nagu väike laps. Aeg aga lendas. See kolm kuud tundusid mulle kui kolm aastat. Sinna sisse mahtus peaaegu kõik, mida saab elult tahta alates sõpruskonna tekkimisest kuni üksinda kohaliku budistlikus templis istumiseni. Aga suvel oli kaks kõrghooaega – Camp Alpine tulekuga ja 1. august. Camp Alpine on USA skaudid, kes elavad Euroopas ja nad käivad igal aastal Kanderstegis nädal aega koos, et matkata, telkida, vihma käes märjaks saada ja muidugi laulda lõkkelaule. See oli üks hullumaid nädalaid, samas aga me teadsime, et teine hull aeg tuleb veel – 1. august, mis on Šveitsi Konföderatsioonis erilisel tähtsusega, sest see on nende iseseisvuspäev. Sellel päeval oli laagris 1500 inimest ja päev oli eriline, alates sellest, et pinkies ehk Roosakad olid seekord punased. Selleks päevaks saime erilised punased t-särgid, kus oli Šveitsi risti sümbol peal. Samuti oli terve päev tavalisest erinev. Alates sellest, et kõike 1500 inimest toitlustati hommikul ja neile tehti hommikuaeroobikat. Ja ma olin üks aeroobika meeskonna liige ja me panime oma kava kokku 31. juuni õhtul kell 11. Võimas oli panna 1500 inimest ennast liigutama mingite tobedate liigutuste järgi. Päev läks edasi ja traditsiooni kohaselt hakkas pärastlõunal vihma sadama, mis

õhtul siiski lõppes. Päeva ajal olime laiali tegevuspunktides, aga õhtul toimus suur rongkäik. Alguses stüütas iga riigi esindaja ühe küünla ja peale seda kõndisime läbi Kanderstegi külaväljakule, kus toimusid suured küla korraldatud pidustused. Mäekülgedel süüdati hiigellõkked – see oli võimas vaatepilt!

Meie laagris toimusid lõkkeõhtud reedeti, kus iga üksus ja rühm, kes soovis, sai esineda mingi etteastega. Mõned olid nii geniaalsed, et muutusid meie sisenaljadeks. Samuti said meie sisenaljadeks ka mõnikord meie väikesed tobedad eksimused.

Roosakad laulsid alati ühte kindlat laulu, mis jäi peale lõkkeõhtut kummitama ja keskuse poole minnes laulsime koos teiste Roosakatega seda laulu või meenusime või ka laulsime mingit head lugu, mis oli esitatud.

Lõkkeõhtute ajal sadas tihti vihma nagu oleks see mingi kohalik traditsioon. Kui mõni päev ei sadanud, siis tekkis meis kõigis hämming, et mis ilmal viga on?

Iga nädal toimus meil SNO ehk Staff Night Off ehk meeskonna õhtune väljaminek. Ja me tegime kõike – käisime minigolfi mängimas, hobustega ratsutamas, teemajas kooki söömas ja teed joomas, kohalikus viietärni hotellis magustoite söömas, saunas, basseinis ujumas ja veel ja veel ja veel, aga ma lihtsalt ei mäleta kõike. Tihti jõudsid enamasti kõik lõpuks välja Des Alps-i, mis oli väike veitsi pubi meie keskuse lähedal. Mõnikord tundus isegi peale pikka tööpäeva, et iga päev on nagu reede või laupäev ja on siiamaan.

Samuti siis, kui meil oli vaba päev ja me käisime lähedasmate sõpradega Šveitsi ronge nautimas ja niisama ringi vaatamas. Tihti oli nii, et me nautisime linnaminekut rohkem kui linnasolemist. Enamasti käisin ma ringi koos Paulaga, kes oli Soomest

või Caroliniga, kes oli Brasiiliast, sest me töötasime koos ühes osakonnas ja saime planeerida oma ühist vaba aega. Aga tihti käisime teistega ka, näiteks mägedes ronimas. Lihtsalt istud kuskil mäenuki peal, piknikukorvist tuleb head toidulõhna, raamat näpu vahel, vaatad, kuidas mõned ronivad, kuidas mõned lihtsalt jalutavad ringi ja vaatad 500 meetrit allapoole imeilusat mägijärve, mis on nii eresine, et paistab nagu oleks seal suur kristalljärv.

Aeg läks linnulennul. Tihti tundub, et see oleks nagu unes olnud ja ei tahaks, et see unenägu iialgi lõpeks. Nendel hetkedel saan ma aru, et läbielatud ei saagi kõike sõnadesse panna – seda peate ise nägema! Seepärast, kui on vähegi võimalik, minge sinna! Minge ja avastage Bi-Pi unistus, minge avastage „Magic of the Kander” või „Bubble of the Kander”, minge avastage mäed, minge avastage skaute üle maailma, minge avastage iseennast! Siis saate aru ka skautluse põhiideest – olla alati valmis!

Autori fotod

SÜGISENE SEIKLUS – Lääne Skautide Maleva sügisretk 2008

Skj Marianne Matisen
Lääne Skautide Malev

Septembri esimesed päevad olid lennates möödunud, õhus oli kergelt tunda sügise hõngu, vihma sadas tihedamini, päike näitas end vähem, taeva all oli näha pikaks reisiks lõunasse kogunevaid linnuparvesid, põldudel konutasid sinna kuhjunud heinapallid ning võis näha metsaviirgudesse ilmunud õrna punast-kollast tooni.

Aga kes sammusid 5. septembri õhtupoolikul seljakotid seljas mööda külateed metsa poole? Need olid muidugi skaudid oma traditsioonilisel, juba üheteistkümnendat korda toimival sügisretkel, et nautida kaunist sügisest Läänemaa loodust ning panna proovile oma jõudu, vaimu ja oskusi kaks päeva kestval matkateekonnal ning erinevates tegevuspunktides.

ESIMESED ELAMUSED ÕHTUSES METSAS

Meie salk alustas oma teekonda kella viie paiku õhtupoolikul Taebla Gümnaasiumi lähistelt. Ilm oli nagu tellitult parajalt soe ning päikseline, nii et juba enne esimest kontrollpunkti Uuglas pidime soojemad riided kotti toppima. Vahepeal imetlesime maalilisi talusid, tee ääres uudistavaid hobuseid ja lehmi, kollendavaid viljapõldusid, looklevat külateed, loojuvas päikeses maagilisena näivat metsa, hõbejas-valget

udu heinamaa kohal. Rahuliku astumise peatas lähenev automürin – meie salga muidu nii tasakaalukad liikmed hüppasid põõsastesse peitu nagu ehmunud linnuparv, kuna autodest võisid välja karata meid vastutegevuses jahtivad tegelased.

Pimeda saabudes hiilisime mööda märga metsaalust teise kontrollpunkti poole. Ootamatult olime sattunud üleujutatud võsasse, kuidagi ei tahtnud jalgu märjaks teha, aga põld, kustkaudu oli pääs kontrollpunktini, juba helendas läbi hämara metsa. Trügisime ikka edasi ja olimegi põllul. Oli juba üsna pime ning läks natuke aega, enne kui leidsime põllutee, mis viis meid tammil paikneva tegevuspunktini.

Hiilisime vaikselt, sest mine tea, millise põõsakese taga võis end sisse seadnud olla vastutegevus. Sammud olid kohati palju vaiksamad, kui omaenda südame tuksed. Tammil üllatas meid siiski vastutegevus, kes järsku kraavist välja kargas ning meie elusid nõudis. Väikse madina käigus õnnestus meil elupaeladest ilma jääda.

ÕINE SEIKLUS

Ja jõudsimegi teise tegevuspunkti, kus tuli üks salga liikmetest kõite abil puu otsa tõmmata ning lahendada morsekirjas ülesanne. Samal ajal, kui meie oma ülesandega maadlesime, otsis punktist tund aega varem teele läinud salk tagasiteed, kuna neil ei olnud õnnestunud pimedas läbi murda kraavide võrgustikust ja soisest alast, mis lahutas meid järgmisest kontrollpunktist. Punktikohtuniku autosignaali abil jõudsid nad meie juurde. Panime kaardil plaani paika ning, varustatuna eksinud salga informatsiooniga, asusime nüüd koos teele. Kaasa anti meile nõuanne – püsida võimalikult kuivana ning jälgida igal täistunnil järgmisest kontrollpunktist õhku lastavaid rakette.

Ootamatult kiiresti jõudsime läbi kraavide labürindi ning võtsime asimuudi oma ööbimispaika. Teekond viis läbi soise ala, kuid valisime kaardil kõige paremana ja kuivemana tunduva teekonna. Peagi avastasime, et tegelikult on märksa vesisem kui arvata oskasime. Esialgu püüdsime veel mättalt mättale keksida, et jalgu säästa, kuid üsna varsti loobusime sellest, sest jalad olid nagunii läbimärjad. Teiseks oli pimedas keksimine üsnagi vaevaline ning mättast mööda astumine võis lõppeda jalgaväänamisega. Kolmandaks oli füüsiliselt

kergem astuda lihtsalt mööda tasasemat pinda vees kui aina mätaste otsa ronida. Ning viimaks said mättad päris otsa, leidsime end pilliroostikuga kaetud alalt, mis kaardi järgi pidi olema jõgi. Pimeduses ehmatas meid äkiline müra koos linnuhääletega. Esmalt tundus see olevat mootorimürin, kuid lähemal kuulatamisel osutus hoopis linnutiibade plaginaks, mida tõi kuuldavale ilmselt meie poolt üles ehmatatud suur linnuparv. Sumpasime põlvini vees ning heitsime taskulampide vihkusid läbipaistmatusse pimedusse, kus tundus mustendavat metsaviirg nagu töötatud maa. Ja kui me lõpuks seisime kindla jalaga maa peal, siis oli ikka hea tunne küll! Võtsime just asimuuti, kui valgusrakett tumedasse taevasse lendas, andes märku, et oleme õigel teel. Kella poole nelja paiku öösel jõudsim lõpuks väsinud, märgade ja õnnelikena oma ööbimiskohta. Tõmbasime koormakile puude vahele, keetsime tassi teed, riputasime märjad asjad puudele ja suikusime sügavasse unenägudeta unne.

KAUNIS JA SALAKAVAL LÄÄNEMAA RABA

Hommiikuvalgus meid seekord ei seganud, magasime, kuni äratuskell natuke enne kaheksat meid ärkama sundis. Pakkisime asjad, toppisime ennast poolmärgadesse riietesse ning jätkasime teed. Järgmises kontrollpunktis saime näidata oma oskusi vibulaskmises, esmalt tehti ka väike instruktaaz neile, kes varem polnud vibu käes hoidnud. Seejärel viis tee meid sõna otseses mõttes rappa – kaunis sügisene raba oma laugastega laius meie ees ning silmapiiril märkasime rabasaarel mõnda kõrgemat puud. Sinna meie tee viiski, sik-sakitades laugaste vahel. Saarel vestlesime rabast kontrollpunkti kohtunikuga, vastasime tema küsimustele, puhkasime, kinnitasime keha. Päris mitu võistlevat salka oli korraga siia kogunenud. Saime ülesande joosta võimalikult kiiresti laugaste vahele paigutatud märklauani. Päris mitmel osalejel õnnestus põlvini-puusani sisse vajuda, ühel noormehel isegi kaelani laukas ära käia. Rõõmu kui palju kõigile pealtvaatajatele!

ÜLE JÕE JA JÄRVE

Ja liikusimegi edasi Veskijärve suunas, tee peal esitasime oma matkalaulu, seejärel tuli meil ületada jõgi. Abiks oli nööriredel, mis oli kinnitatud teisel kaldal jõe keskpaika ulatuvate puude külge. Õnneks jõudsid kõik salgaliikmed väikestele kõhklustele vaatamata ilma vette kukkumata ja särasilmsetena teisele kaldale. Veskijärve äärde jõudsim kerges uduvihmas – nii kauaks

Fotod Lääne Skautide Maleva arhiivist

siis seda ilusat ilma oligi. Kontrollpunktis pidime auke täis ämbriga täitma toru, mis samuti auke täis, et toru põhjas olev pall sealt kätte saada. Rassisime 18 minutit järve ja toru vahet joostes, kuni olime läbimärjad – õnneks sai ülesanne sooritatud. Aga päev kalduski juba õhtusse ja meie viimane tegevuspunkt Tānavjärve ääres oli veel ainult kiviga visata! Saabaste lirtsuamise ja vihmabina saatel jõudsimegi peagi sinna – meid ootas kummipaak, millega tuli finišisse kihutada koos kottidega. Päris mõnus on vaikel järveveel sõuda, jalgu puhata – laulsime oma matkalaulu ja imestasime, kas järvel olevates paatides võib meid varitseda vastutegevus või on need vaid tagasihoidlikud kalamehed. Õnneks oli teine oletus õige ja pooltunnise sõudmise järel jõudsim laagriplatsile, kus lõbus lõke, ahjuga telk ning sõbrad meid juba ootasid. Mis saab nüüd olla veel mõnusam, kui viimased kuivad riided kotist välja kookida, kuuma suppi süüa ja siis pideva vihmabina saatel sooja magamiskotti pugeda, mölgutades mõtteid kordaläinud ja elamusterohkest matkast?

KORDALÄINUD RETKEST VEEL

Seekordne matk algas reedel, 5. septembri pealelõunal Nigula-Palivere kandis, rajale startis 10 meeskonda, osalejateks peamiselt Lääne Skautide Maleva noored, lisaks üks võistkond Kõrvemaa lipkonnast. Abivägesid korraldajatele tuli nii Läänemaalt, Vana-Harju Malevast kui ka Põhjalla Gaidide Malevast. Kõik võistkonnad jõudsid ka finišisse ning kolme enim punkte kogunud võistkonda ootas pühapäevahommikul lõputseremoonial ka väike auhind. Kuid parimaks auhinnaks jäävad osalejatele siiski mälestused lõbusatest seikadest ning saadud kogemused ja elamused. Suur tänu korraldajate meeskonnale ning ka kaasvõistlejatele õnnestunud matka eest!

3 SUUREPÄRAST NÄDALAT TEISEL POOL OOKKEANI

Gdj KATHRIIN KARUS
Põhjala Gaidide Malev

Üheteistkümmeliikmeline gaidi- ja skaudi-seltskond kogunes 3. augustil Tallinna lennujaama, et sõita kolmeks nädalaks Kanadasse. Pärast ööd Frankfurti lennujaamas ja vahemaandumist Montrealis, jõudsimme õnnelikult Torontosse, kus meid tervitas Ingrid Kütt – välis-Eesti gaidide peavanem.

Sõitsime ehtsa filmidest nähtud kollase koolibussiga kesklinnas asuvasse Tartu College'sse, millest sai meie kodu kolmeteistkümneks päevaks. See on välis-eestlaste kunagi ehitatud üliõpilaste ühiselamu. Meie elasime seitsmeteistkümnendal korrusel, kust avanes imeilus vaade.

Järgmised kaks nädalat veetsime Toronto linna nautides. Loomulikult külastasime põhilisi vaatamisväärsusi nagu Casa Loma loss, loomaaed, Royal Ontario muuseum, maailma kõrgeim torn CN Tower jpm. Koos teisel nädalal saabunud skautide ja gaididega külastasime ka Niagara juga ja Eesti Maja. Juba enne reisi oli meil tõsine soov minna indiaanlaste reservaat. Kahjuks selgus, et Toronto lähistel neid ei ole, kuid maja, kus koguneda, on olemas. Osalesime pealtvaatajatena nende õhtusel kokkusaamisel, kus mängiti traditsioonilisi pille, lauldi ja tantsiti. Julgemad meist ühinesid nendega. Külakostiks viisime indiaanlastele eesti komme ning peaskaudi

juhtimisel lauldi „Haania Miist,” mis võeti väga soojalt vastu.

Toronto jääb meie mälestustesse kui ilus ja rahulik suurlinn, kus on esindatud väga paljud etnilised grupid, kõik tohutult sõbralikud ja abivalmid. Kui jääd metroos kaarti uurima või tänaval jalga puhkama, siis pakutakse seal alati abi. Mööda tänavaid jooksevad mustad oravad ja igas erama ja tagahoovis tegutseb oma pesukaru. Kord kõnetas üks noormees meid kohalikus Toronto toidupoes ning rääkis, et tema juured asuvad Hiiumaal. Tartu College's kohtasime ka üht kodu-eestlast nimega Jüri, kes meid kahe nädala jooksul kohanemisega väga palju aitas. Sellistel hetkedel tundsimme, et maailm on ikka väga väike küll! Just kõik see tegigi suurlinna nii armsalt koduseks.

Eesti Majas võeti meid 12. augustil väga sõbralikult vastu. Jagasime endid võistkondadesse ja lahti läks orienteerumismäng, kus tuli vastata erinevatele Eesti Maja puudutavatele küsimustele. Selle raames tehti igas ruumis väike tutvustus. Küllastasime Toronto Eesti Ühispanka, Eesti poodi, lastetiiru, arhiivi ja teisi tube, kus toimuvad nii gaidi-skaudikoondused kui ka eesti kooli tunnid.

16. augustil, kaks nädalat pärast reisi algust, sõitsime ühiselt – 42 kodu-eestlast – Kotkajärvele, kus toimus välis-Eesti gaidide ja skautide laager Muskoka 2008. Laagrisse kogunes üle kahesaja eestlase Ameerikast, Kanadast, Austraaliast ja Eestist.

Kotkajärve võlub oma vapustava loodusega. Maastik on suhteliselt künklik ja all-laagrite ning erinevate tegevuspaikade vahemaad on võrreldes Tagametsaga päris pikad. Kotkajärv, kus palaval päeval ennast

jahutada, kanuuga sõita ja pärast kuuma sauna vette hüpata, on lummav. Ühel pool peaväljakut asuvad skautide all-laagrid, teisel pool gaidide omad.

Kaheksa päeva jooksul toimusid mitmed lõkkeõhtud, erinevad tutvumis-, öö- ja metsamängud, saime viltida, kanuudel kalastada, vibu lasta ning lisaks olid veel vahvad tegevused oma all-laagris. Vanemgaididega ehtasime väikese puukuu-ri, tegime käsitööd ja käisime üleöömatkal. Meie skaudi- ja gaidijuhid jäid laagriperele meelde erilise vaaritamisoskusega. Kõik nende õhtud möödusid all-laagris lõkke ümber kas seente, ajalehekala või lõkkeõunte valmistamisega.

Eriliselt hea meel on selle üle, et kohtusime nii paljude välis-eestlastega. Mina suhtlesin rohkem noortega. Paljud neist räägivad eesti keelt, kuid kahjuks mitte kõik. Siiski on nad väga tublid, et ingliskeelses keskkonnas omavahel ikka eesti keelega hakkama saavad. Tutvusin mõne omavanusega, kes sooviks tulevikus Eestis elada. Nende vaimustus ja armastus selle maa vastu tundus sageli suuremgi kui mõnel siinsel püsielanikul. See ind, millega nad eesti laule laulavad, on uskumatu. Kogu nendelt saadud positiivne energia ja koos veedetud aeg jättis sügava jälje. Pikk puhkus, mis oli täis vahvaid kogemusi, toredaid inimesi ja ilusaid emotsioone ühendas meie seltskonda veelgi ja jättis mällu palju mälestusväärseid hetki.

Muide, Ameerikas ja Kanadas teevad eestlased juba ettevalmistusi 2009. aasta tantsu- ja laulupeoks. Nii et paljusid laagrilisi võime kohata tuleval suvel laulukaare all või tantsumurul ja loomulikult Tagametsas suurlaagris.

Kõik sai alguse eelmise aasta novembrikuust, kui mõtlesime tuleva aasta plaanid paika panna. Sirvisime nii ESÜ kui ka LSM aastategevuskava ning panime kõik laagrid, kuhu minna tahame, kirja. Kõigile jäi silma aga üks vägagi huvipakkuv laager Kanadas „Muskoka 2008“. „Miks mitte?“ küsisime kordamööda ning otsustasime asja kohe ette võtta.

Juba järgmisel õhtul helistasime telefoninumbril, millele vastas rõõmsahäälselt üks ESÜ juhtidest ning teatas meile hetkel vabadest kohtadest. Juba õnn oli mõelda, et on võimalus kuskile nii silmipimestavalt kaugele sõita. Otsustasime, et sellist sorti reis on üpriski kulukas ning kõikidel lastevanematel ei ole sellist raha niisama naljalt kusagilt võtta. Leppisime kokku, et hakkame erinevatest firmadest toetusi küsima. Korraldasime lastevanemate koosoleku, kus tutvustasime kõiki eesseisva aasta tegevuskavaga ning tol hetkel kõige olulisemaga – Kanada reisiga.

Kõiki lapsevanemaid hoiatati reisi- ja kaasnevatest riskidest ning probleemidest – nendeks võis pidada tol hetkel terve summa tasumist juhul, kui keegi meid ei toeta ning alaealiste toimetulematuses. Kindlasti ei saa kunagi ainult firmatoetustele lootma

jääda, seoses sellega tegime endale graafiku kõikvõimalikest skautlusega seotud üritustest, kus võiksime kasvõi veidikene taskuraha teenida ning nii ka tegime. Mihkli laadal näiteks olime kambakesi autodeparkijad ning teenisime umbes tuhat krooni inimese peale.

Edasi panime proovile oma koostöövõimed ning läksime erinevatesse asutustesse toetusi küsima. Eelnevalt olid kokku lepitud juhatajatega kokkusaamisajad ning välja valitud firmad, valmistatud ka kena ning viisakas jutt. Esimesena pöördusime kohalikku valda, kus meid juba teati kui hea mainega tegelasi ning ka nimepidi. Paraku näib, et kõik ei sujunud nii, nagu arvasime – jutust ei tulnud erilist midagi välja, küsimusi esitati pigem meile ning meil ei olnud vallavanema ees just kõige mugavam istuda. Kuna aga kehtib ütlus, et kes ei õpi teiste vigadest, õpib oma vigadest, toimisime meiegi selle tarkuse järgi. Edaspidi jagasime omavahel rollid ning töötasime kogu teksti ilusti läbi. Tagajärjeks oli, et järgmistes firmades sujus kõik nagu määrilt. Kõikides firmades või asutustes, kuhu me oma jala tõstisime, võeti meid väga lahkelt vastu ning pakuti istet. Kuna enesetutvustus mängis seal suurt rolli, siis

rietasime end kõik ilusti skaudivor- midesse ning löime oma ilusad naer- ratused näole. Toetust saime üllatus- likult väga hästi! Inflatsiooni ja raske aasta ning majandusliku seisu tõttu arvasime, et meid toetab heal juhul üks firma viiest, kuid läks teisiti – ainult kahest firmast anti meile negatiivne vastus.

Lennupiletid broneerisime juba sel hetkel, kui minek oli kindel, nimelt peale lastevanemate koosolekut, kuna üritasime igal juhul kõikvõimalikest kohtadest raha säästa. Aja möödudes selgusid ka pered, kus elama hakkame ning kui mitmetesse kohtadesse me enne laagrit saame minna ning kui suured on meie keskmised päevased kulutused.

Võin kiindumusega öelda, et SELLI- SE raha eest nii suursugust ja võimsat laagrit muidu ei saa, kui ikka ise ei pinguta ning olime kõik väga õnnelikud sellise reisi üle.

Täna omalt poolt siiralt Eesti Skautide Ühingu, kes toetas meid laagri osavõtumaksuga ning Taebla vallavalitsust, AS Kestvuspuitu, AS Tradexit, OÜ Lääne Teedevalitsust, AS Mullo Transporti ning OÜ Neviprinti sooja vastuvõtu ning asjalike, mõttekate toetuste eest!

MAKSIM SHILO
Lääne Skautide Malev

Foto Marianne Matisen

Läänlased Muskokas 2008

„KOTKAJÄRVE” – eesti skautide püsilaager Kanadas

16.-23. augustil toimus Kanadas eesti skautide ja gaidide malevate ühine suur-laager, millest avanes minul ning veel 20 Eesti Skautide Ühingu liikmel võimalus osa võtta. Tegelikult oli meid seal Eestist veel 19 gaidi ning lisaks ka Noorte Kotkaste ja Kodutütarde esindajad.

Eestimaa skaute vastu võtnud Kanadas elavad eestlased olid rohkearvulisest osavõtust väga liigutatud. Laager toimus Kotkajärve ääres, mis asub umbes 200 km Torontost põhja poole.

Siinkohal tahangi teile tutvustada seda imeilusat kohta, kasutades materjale, mille on koostanud skm Jaan Lepp oma Kurakämbla kirjutistes.

„Aastasajad tagasi elasid Kotkajärve ja Muskoka piirkonnas indiaanlaste suguvõsad – Chippewade elupiirkonnaks oli põhiliselt Muskoka. Kotkajärve piirkond kuulus perekond Menominee. Esimesed valged – indiaanlaste mõistes kahvanäod – jõudsid Muskoka piirkonda aastal 1615, kuid enamuses uusasukatest saabusid 1860-70-aastatel, mil toimus suurem asustamine.

Üheks Kotkajärve piirkonna raskeks sündmuseks oli aastal 1881 toimunud tulekahju. Tuli sai alguse Port Sydney asulas, kus talumees John Rook oli kogunud oksarisu oma aia taha põletamiseks. Tollase tava kohaselt ta ootas, kuni oli olnud kuu kuumi ja kuivi päevi ning siis süütas paraja tuulega oma haohunniku. Nagu emakeeles täheldatud – hea käsi tikust tõmbas ja küla läks. Tuli levis väga kiiresti läbi metsade ja üle järvede. Tollal asus meile tuntud Kotkajärve maa-alal, Uudismaal Flemingu pere, kellele nime järgi on ka algselt Kotkajärve nimetatud, enne kui eestlased selle ümber

ristisid. Tuli piiras peret ning tuleohu eest põgenesid Flemingud oma paadis järvele. Kolm päeva möllas tuli Kotkajärve ümber. Terve selle aja oli Flemingute pere paadis „hundude” madalikul 1 meetri sügavuses vees oma maise varaga. Pere kariloomad olid terve selle aja vees. Peale tulekahju mindi tagasi ja taastati elamine. Kuni tänase päevani on Kotkajärvel põlengu jälgi. Kui eestlased algaastatel asusid Kotkajärvele, siis metsa all oli leida põlenud puutüükaid. Paljudes kohtades mahalangenud puud fosforiseerusid – öösel metsas liikudes võis leida helkivaid notte –, mis helkisid salapäraselt nii kollast, punast, rohelist kui sinist. Niipalju siis sellest, mis toimus Kotkajärve aladel enne, kui saabusid eestlased.

Maa-ala osteti 1953. aastal tänu eesti päritolu metsameestele, kes piirkonnas tegid metsa ja leidsid, et sinne maastik on tõeliselt tore koht skautlike noorte jaoks.

Metsamehed kasutasid palkide väljaveoks nüüdset Estonian Camp teed. See avas juba algaastatel Kotkajärve talviseks kasutuseks – ööbida saime siis metsameeste tares. Veel tänapäevalgi ei ole võimalik talvistes tingimustes sõita laagrisse, 2,5 km tuleb tulla suuskadel. Hundusid ja hellakesi aidatakse nii palju, et buraan viib kotid.

Juba aastal 1954 toimus Kotkajärvel esimene skautide suurlaager „Tungalnoole” ja 1956 gaidide suurlaager „Aarevalla”. 1958. aastal toimus juba Kanadas tegutsevate Eesti skaut- ja gaidmalevate ühine suurlaager – nimetatud skautidel „Saare” ja gaididel „Tuulemaa”. Huvi Eesti suurlaagrite vastu teistes riikides elavate eestlaste

poolt oli suur. Kui pagulaseestlased olid üle maailma jõudnud majanduslikult järjele, mis võimaldas rännata. (Vahemärksena: eesti skautide ülemaailmne esimene ühine laager toimus Rootsisis 1960. aastal „Olevilinna”). Alustati ülemaailmsete eesti skautide suurlaagri korraldamisega, mida hakati nimetama maailmalaagriteks.

Esimene maailmalaager toimus „Kotkajärvel” tähistades Eesti skautluse 50. aastapäeva. Laagrite nimedeks oli skautlaagris „Maailmalaager” ja gaidlaagris „Ilmakaare”. Huvi maailmalaagrite suhtes – mis avasid ka soodsaid reisivõimalusi – meelitas osavõtjaid 1000 piires. Suurimaks Kotkajärvel peetud maailmalaagrist oli „Kotkajärve” laager aastal 1972, mis toimus samaaegselt esimese ESTOga. Selles laagris osales üle tuhande skaudi ja gaidi Kanadast, USAst, Argentiinast, Saksamaalt, Rootsist, Austraaliast jm.

Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi poolt ostetud maa-ala „Kotkajärve” väljaehitamiseks loodi juba alguses skaut- ja gaidjuhtidest koosnev töörühm nimega „Kotkajärve Komitee” (KK). Kuna põhiliselt oli tegu laagriala väljaehitustega, siis KK juhiks olid tavakohaselt skautmaleva juhid, kes tollal enamuses töötasid tehnilistel aladel. Aastate jooksul on KK-d juhtinud skautmaleva juhid skm/skm. Jõe, Lepp, Puurits, Runge ja Kask.

Nende meeste töökoormaks oli nii maleva juhtimine, „Kotkajärve” väljaehitamine kui eeloleva suurlaagri tööde organiseerimine ja juhtimine. See oli suur koormus ning hiljem eraldati need kolm kohustust. KK juhtimise võttis Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi (TESS) juhatus oma kanda.

Aastal 1956 ehitas vanade skautide pere „Raudhabemed” Kotkajärvele sauna ja sellest peale sai talvel peavarju oma katuse all. Täna on „Kotkajärvel” lisaks saunale (samal kohal kolmas saun) igal lipkonnal oma tare, gaidide lipkondadel „Järvetare” („Põhjalatütred”) ja „Rajatare” („Rajaleidjad”) ning skautide lipkondadel „Kalevitare” („Kalevi” lipkond) ja „Lembitu” lipkonnal on lausa oma küla, mis koosneb 5 ehitisest, lisaks „Naabritare” ehk siis köögimaja koos kohviku ja söögilaudadega katusealune, peamaja ning iga all-laagri juurde (mida on 4) kuuluvad pesuruum ja käimla.

Kui esimene maatükk selles ilusas piirkonnas osteti 1953. aastal, siis aastatega on seda tehtud korduvalt veel ja veel, nii on täna kogu Kotkajärve maa-ala umbes 130 hektarit eesti skautide kasutada ja Kotkajärve järv on meie sisejärv. Lisaks skautide ja gaidide laagri kasutab „Kotkajärvet” ka „Metsaülikool”. Sellele maa-alale on rajanud paljud eestlased (TESS liikmed) oma suvilad. Antud maarent on ka laagriala üks kindel sissetulek.”

Nskm AUNE SUVE ja skm JAAN LEPP

Anton Öunapuu nimeline lipuväljak. Foto Ingrid Küti arhiivist.

TEISTSUGUSED NÕUPÄEVAD

HELE-MAI MADISSON
Büroo juhataja

vajadusi, mida ESÜ organisatsioonina saab aidata lahendada ning õnnestumisi, mida teistega jagada.

Stiilipidu oli seekord Eurovisiooni teemaline, õhtujuhtideks Eesti oma lauluvõistluse prominendid, lisaks kuulsad esinejad nii meilt kui mujalt, nii sellelt kümnendilt kui varasemast ajast.

Järgmisel päeval sai nii töögruppides kui kõik koos läbi räägitud erinevad valdkonnad seoses ESÜ ja EGL ühinemisläbirääkimistega, alustades organisatsiooni struktuurist ja juhtimisest, lõpetades järkude ning ürituste tegevuskava näidisega. Saadud arvamused kogus ühinemistöögrupp analüüsiks ja edasiseks tööks kokku ning tulemused said saadetud ka liikmetele.

Selleaastased nõupäevad tegi eriliseks juba kasvõi see, et erinevalt tavapärasest ei kohunud me seekord Tagametsas, vaid Kloogaranna noortelaagris. Põhjuse selleks andis teine uuendus, nimelt toimusid esimest korda Eesti Skautide Ühingu ja Eesti Gaidide Liidu nõupäevad koos. Esimesel päeval arutas kumbki organisatsioon oma päevakorda eraldi, õhtune stiilipidu ja teise päeva ühinemisläbirääkimisi puudutavad arutelud toimusid aga juba koos.

Heameel oli näha nii rohkearvulist osavõttu skaudijuhtide poolt, nimelt oli kohale tulnud meid 46. See oli üks läbi aegade suuremaid osavõtte nõupäevadest.

Laupäeval räägiti juulis Lõuna-Koreas toimunud skautide maailmakonverentsist ja noortefoorumist, kahe järgmise aasta tegevuskavast, 2009. aasta suurlaagrist „Tähemets“ ja arutati üldkogul otsustamisele tulevaid erijuhendite muudatusettepanekuid.

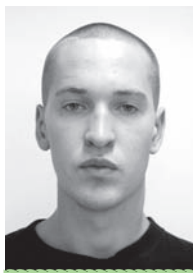
Enne nõupäevi olid üksused täitnud küsimustiku, mis puudutas nii organisatsiooni eesmärke kui juhtimist ja skaudiüksuste

Fotod Kristi Hertmann

Kas JOTA-st on saamas raadioskautlus?

Skj DEIVIS TREIER
Eesti Raadiojamboree
koordinaator

Räägime sellest, kuidas raadioamatöristmist huvitatud ökoskaudid Raadiojamboreest osa võtsid.

TÖNNO TALUS

Oli oktoobrikuu 10. päev ning Ökoskaudid pidasid koondusel plaani. Plaanipidamise sisuks oli osalemine 51. rahvusvahelisel Raadiojamboreel. Väiksem huvigrupp ökoskaute Tallinnast otsustas Raadiojamboreest osa võtta. Vahelduseks plaaniti ära käia Euroopa ühe parima raadioamatööri Tõnno Vähki juures Jõgeva maakonna Kõpu külas. Tõnno, kes raadioamatööri hulgas on tuntud hüüdnimega ES5TV vöö-

rustas eelmisel aastal oma talus JOTA! ka Tartumaa ökoskaute, kellest vanemad kavatsesid sellelgi aastal osaleda.

Kui käes oli Jamboree nädalavahetus, asusime juba varakult Tallinnast Jõgevale tee. Plaanide kohaselt pidime Jõgevale jõudma rongiga 18:45. Juba koondusel otsustasime Tõnno tallu matkates minna, sest ühistransporti sinna ei ole. Ma tegin põhjaliku kodutöö kaartidega ning arvestasin välja matkatrassi. Nagu hiljem selgus, pole alati kõige otsem tee kõige lühem. Matkasime läbi Jõgeva Selveri, mööda maanteed ning läbi metsa. Vihma sadas ja oli pime, kuid meie motiveeritud matkaseltskond hoidis tuju kõrgel. Liikusime kõige otsemat võimalikku teed mööda, kasutades metsa väljaveoteid ning sihte, kuid ühtäkki jõudsime kaardil märgitud oja äärde, milles vulises vesi üle kopratammi. Nii kaugele, kui taskulamp näitas, oli kõikjal vesi. Seisime kui Niiluse kaldal!

Konstateerides fakti, et paati meil pole ning samuti pole me ERNA matkal, otsustasime ohutuse mõttes minna üle lähima

silla. See marsruudivalik oli tulemuslik ning lõpuks jõudsime Tõnno tallu, kus meid juba ootas Tõnno sõber Jüri Ruut. Viimastel kilomeetritel nägime igal pool viirastusi võimalikest raadiojaama antennidest, mis meile pidid viitama raadiojaama asukohta. Algne planeeritud matk oli 11 km, mis tänu meie sõbrale koprale venis 19 km pikkuseks. Aga – kõik, mis ei tapa, teeb tugevaks.

Lõpuks jõudsime kohale, seadsime ennast sisse ning heitsime kohe magama. Hommikul saabusid ka teised osalejad, sealhulgas ökoskaudid Tartust ning grupp noori raadioamatööre Peipsi äärest. Laager võis alata. Kõigepealt korraldas Jüri meile ekskursiooni raadiotalus, kui seda nii võib nimetada. Päevavalges nägi kompleks välja tõesti muljetavaldav. Kolm enam kui 40-meetrist antenni, lisaks väiksemad antennide komplektid. Majas sees tegi Jüri meile põhjaliku ülevaate aparatuurist ning andis mikrofoni meile üle. Sellest hetkest hakkasid kostuma meie hääled üle kogu Euroopa ja morse kaugemalegi. Hääleharjutuseks tegime paar raadiosidet Eesti piires, näiteks Porkunis toimunud ES4JOTA raadiolaagriga, kus osalesid skaudid üle kogu Lääne-Virumaa ja ka Järvamaalt.

Alguses olid kõik väga arad, kuid kui asi juba käppa sai, panid kõik osalejad sidet nagu vanad radistid muiste. Itaalia, Šotimaa, Türgi, Saksamaa, Holland, Prantsusmaa ja nii edasi Euroopas. Kookose saared, Tšiili, Djoubuti, Paraguay, Trinidad ja Tobago ning Ameerika Ühendriigid teistelt kontinentidelt. Ühesõnaga, saime ühenduse kõikide maailmajagudega, peale Antarktika. Mul endal õnnestus juhuslikult saada ka üks pikem ning väga südamlük raadioühendus skautide maailmaorganisatsioonipeakorteriga raadiojaamaga Genfis, kus parasjagu toimetas üks Raadiojamboree peakorraldaja. Ega me ainult raadiotega ei rääkinud. Poisid ja tüdrukud ehitasid koos Tõnnoga raadiojaamale lisa ning õppisid ka morset. Mitmed noored, kes üritusel osalesid, sooritasid ka edukalt oma esimese raadioamatööri eksami ning saavad lähiajal ka isikliku kutsungi. Pühapäeval vedasid toekamad osalejad antennikaableid ning tegime kokkuvõtteid. Meie, Tallinna ökoskaudid, hingasime nüüd juba kergendusega, sest tagasi Jõgevale me ei pidanud enam matkama. Tõnno tuli ise ka Tallinna ja viis meidki koju. Üritus oli vahva ning tegevusterohke.

Ühtlasi tahan ma tänada kõiki osalenud üksusi: Rakvere skaute eesotsas Por-

Foto Deivis Treier

Õppides eelnevatest vigadest, täpsemalt eelmise aasta JOTAst, otsustasime Rakvere hundude ja skautidega minna linnakärast eemale – Porkunisse. Meeldetuletuseks, et eelmise aasta olime linnakära ja -müra keskel ning eetris käis pehmelt öeldes "kodusõda".

Sel aastal olime siis Porkunis 17.-19. oktoobril. Sõitsime sinna rõõmsalt liinibusiga, pärast väsitavat kooli- ja tööpäeva. Suuremad proovisid end sulgeda MP3 maailma ja väiksemad proovisid kaasreisijaid oma käraga ära ehmatada. Õnneks jõudsime umbes tunni ajaga kohale.

Enne aga tuli selgeks teha, kus see porkuni asub. Kahjuks ei olnud keegi meie seast enne seal käinud, nii et Reine läks ja ütles bussijuhile, et kui tuleb Porkuni, siis tuleks buss seisma jätta, et me teaksime, kus tuleb maha minna. Porkuni bussijaamas oli vastas kohalik, kunagi Rakveres teutsenud skaut Angela. Tema juhendamisel leidsime üles ööbimiskoha ja nägime ka esimesi vaatamisväärsusi. Kooli õuel kohtasime Tiitu (Tiit Leemets on Porkuni kooli direktor ja raadioamatöör) ja Albertit (sisserännanud soomlasest raadioamatöör), kes proovisid ühiselamu katusele kooli katusele antenni vedada. Kuna mehed on vanemad härrad ja katusele ronimisega tekkis raskusi, otsustas Argo nendele appi minna ja see asi ära korraldada. Hiljem selgus, et ta sai sellega suurepäraselt hakkama.

HEA SÖÖK JA PAEMUUSEUM

Samal ajal kui juhtmeid veeti, otsustasime tutvuda Porkuniga ja täpsemalt kooli ünaaiaga. Tutvumine õnnestus täiega, pooled meist said kingituseks kõhulahtisuse, aga ega see meid veel kurvaks ei teinud. Saime teada, et Porkuni kokad teevad head süüa ja et Porkunis asub Paemuuseum. Tänu Angelale saime sinna laupäeval sisse ja täiesti tasuta, väga tore tädi oli, kes meile muuseumit näitas ja kivist juttu rääkis.

Kui nüüd raadiosidest rääkida, siis see

tuli meil väga hästi välja: Tiit võttis ühendust ja meie kuulasime. Väga lahe oli. Ühe korra õnneks Reine sai uurida, et mida Bosnia skaudid armastavad süüa ja kes nende skaudijuht on.

Vabal ajal tegime tööd rühmades ja enne magama minekut murdsime koodi lahti. Mis koodi, seda küsi juba Rakvere Skautide käest!

Skj ANDRES LILLEMÄGI

Rakvere Skaudid

Kevin ja Tiit. Foto Aune Suve

51. Jamboree On The Air (JOTA) & 12. Jamboree On The Internet (JOTI)

kuni laagri korraldaja Andres Lillemäega, Tartu lipkonda Ilves, Kõrvemaa lipkonda, ökoskaute, Internetijamboree üksikosalejad üle kogu Eesti. Tänuõnad meeldiva koostöö eest lähevad neile, kes kõike seda aitasid teoks teha. Täna Eesti Raadioamatöörade Ühingu ning selle presidenti Tõno Vähki, Jüri Ruutu, Tiit Leemetsa, Rein Kolki, Jaan Kuusi.

QUO VADIS JOTA?

Alustasin koos ökoskautidega Raadiojamboreel osalemist 2006. aastal, et pakuda noortele vahelduseks midagi muud kui sõlmed, lõkkes, kaart ja kompass. Ei teadnud keegi sellel hetkel, milline saab olema sellise otsuse mõju tulevikus. Siis oli hetkel lihtsalt eesmärgiks lõbus vaheldus.

Nüüd on juba teist aastat noored küsinud: „Kas JOTA-le ka läheme?“ Skautluse eesmärk on noori ette valmistada eluks laiemas plaanis. Mitmed skaudijuhid on avalikult öelnud, et nad on leidnud näiteks oma elukutse tänu skautlusele. Raadiojamboree aitab kindlasti kaasa selle eemärgi täitmiseks, et aidata noortel tutvuda ühe võimaliku elukutsega. Ma polnud üllatunud, kui mitmed skaudid liitusid pärast Raadiojamboreed ka kohaliku raadioklubiga, et asjaga igapäevasemalt tegelda. Keegi neist pole skautlusest lahkunud, vastupidi, nad on leidmas endale kohta maailmaskautluses. Üle maailma on palju skaute, kes on organiseerunud skaudiüksustesse, mis on spetsialiseerunud raadioamatöörismile. Sisuliselt on tegemist ehk eriskautluse vormiga. Eestis on selli-

se eriskautluse vormi tekkimiseks soodne pinnas juba loodud. Kindlasti pole eesmärk, et kõik skaudid hakkaksid huvituma raadioamatöörilusest – ei, nii saab hoopis skautlust koos oma hüvede ja eesmärkidega tutvustada tehnikahuviliste noorte seas. Meeldivaks üllatuseks oli mulle see, et Rakvere skautide juht Andres Lillemägi võttis kätte ning sooritas sellel aastal ka raadioamatööri B-kategooria eksami ning ka tema võib ennast pidada nüüd uhkusega „raadioskaudiks“.

Kokkuvõtteks tahaks öelda, et skautlus on üks põnev ja arendav mäng kõigile, nii noorele kui vanale. Meie, skaudijuhtide ülesanne on pakkuda noortele vaheldusrikast arendavat ning aktiivset tegevust. Ärgem hoidkem kümne küünega kinni traditsioonidest. Nii skautlus ei areneks ju!

SUUR EHITAJA KOBRAS

Skm LEHO MÄNNIKSOO
Eesti Skaut peatoimetaja

Tänases ajakirjas räägivad jotalased kopra üleujutatud aladest, mille tõttu nad pidid tegema suure ringi, et sihtpunkti jõuda. Meie ökoskautide juured peituvad ju ka Kopralaagris, mis sai korraldatud just kobraste vaatluste tegemise eesmärgil. Tege- mist oli veel omapärase laagritüübiga – la- kalaagriga. Kogu laagriliste rühmale andis peavarju ja öömaja suur heinalakk, kus laagrilistele lisaks sahistasid ringi kassid.

Aga saagem siis tuttavaks kopraga (Cas- tor fiber), vesiehituste agara tegijaga, kes oma ehitustega kipub viimasel ajal inime- sele tülikis olema, kui oma pesakohaks va- lib ala maaomanikult luba küsimata. Kob- ras on ju kuulus oma tammidega ja kopra asurkond on jõudsasti suurenenud.

Oli aga aeg, kus koprad meie jõgedelt ja ojadelt sootuks kadusid. Seda ülekütimise tagajärjel. Müügiks läksid nahad ja kõige

olulisem – kopra näärmete valmistatud nõre, mis apteekritele oli kullaauguks. Ega praegugi kopra küttimist ei limiteerita, väärtusliku toorme vastu puudub inime- sel tänapäeval lihtsalt huvi. Euroopa Liidus käsitab EL loodusdirektiiv kobrast tähtsa liigina, kelle hoidmiseks peavad liikmes- riigid looma kaitsealasid. Meie kopraasur- kond on aga ilma selletagi väga heas sei- sukorras. Meil elab mandriosa veekogudel ja vähemal arvul ka saartel ligilähedaselt 14 000 kobrast või rohkemgi.

Kobras on taimtoiduline, kes sööb põ- hiliselt kalda- ja veetaimi. Ega ta kauge- le neile järele ei lähe, tema toidulaud on veekogu kallaste ääres, kus kasvavad haab, pajud ja kased. Harva läheb ta oksapuud närima. Just lehtpuude koor ja peenemad oksad on need, millega kobras maiustada tahab. Seda eriti talvel, kui rohttaimi pole kättesaadaval.

Kobras toitub seega eri aastaaegadel erinevalt. Suvel näiteks on tema põhiroaks angervaks, jõgiputk, pilliroog, hundinuiad, aga ka vaarikad, nõgesed ja järvekaislad.

Talvevarud loob ta sügisel. Selleks kuh- jab pesaargude lähedusse vette okste ja tüvede kogumid. Toiduvarusid hakkab ta koguma septembris-oktoobris. Ta on ka maaomanik, kes siltide ERAMAA asemel kujundab oma territooriumi kaldaserva pinnasest ja taimedest moodustatud väi- keste mätastega, mida immutab oma nõ- renäärmete vedeliku ja uriiniga. Seda võib ka inimene oma ninaga tajuda, kui satub koprast maaomaniku piiritähiste ligidale.

Kopra jäljed on nii spetsiifilised, et neid on kerge ära tunda. Ökoskautidel oli hea kopra tegevuse jälgi näha oma Voose laagri- platsi vahetus läheduses, kui seda veel aktiivselt kasutati.

Meie skaudid on küll lülitunud mitme- sugustesse tegevustesse, loodusfoto har- rastus aga pole eriti kõne alla tulnud. Ve- reta jaahi, fotojaahi seltskonna hulgas võib siiski paari noorest skaudieast välja kas- vanud kunagist eetserskauti kohata, keda saaks võib-olla isegi ärgitada skautidele sellest põnevast alast kui ühtlasi looduse lähemast tundmaõppimise võimalusest esialgu rääkima kutsuda.

Kopraid on näha kõige rohkem sügisel, kui nad hakkavad talvevarusid koguma ja on aktiivsed sageli ööpäevringi. Fotojahiks pole see küll kehvapoolse valguse tõttu just parim aeg. Selle eest algab parim sü- gisene pildistamishooaeg esimese jää tu- lekuga. Siis on ka näha, kuidas kobras sel perioodil tegutseb, lüües peaga jäässe auke või rajades kanaleid, et oma toiduvarusid nende kaudu oma pesa juurde parvetada. Kindlalt tunneb kobras ennast ka jääau- gus, siis on teda võimalik rahulikult jälgi- da, kui tuule suund ja jälgimise taust on sobiv valitud.

Veebruari lõpus – märtsi alguses algab meie ehitusmeistril jooksuaeg. Suvi on koprale nagu meilegi parim aeg ja kopra- pere võib esialgu rõõmu tunda oma järel- kasvust kuni noored ise oma pere loovad.

Kopra tegevuse jälgimiseks oleks vaja teada, et tuleks valida kindel pesakond ja vaadelda nende kombeid, sest reegleid siin anda ei saa. Mõned liiguvad pimedal ajal, teised on öhtul varakult väljas, on ka hom- mikuste eluviisidega pesakondi. Tavaliselt tuleb urust välja esimesena vana isasloom, tähistab territooriumi. Seejärel ilmuvad nähtavale pesakonna nooremad liikmed. Aga sinnani on aega, sest pikk talv on ju veel ees. Uskuge – kobraste tegevuse jälgi- mine on tore tegevus. Seda võiksid kinni- tada ka meie kopralaagri liikmed, kui nad mitte poleks koprad nende jälgimiseks plaanitud öhtupoolikul vette peletanud, kui võtsid kaasa talu koerad.

Silmaring

Skj ANDRES LILLEMÄGI
Rakvere Skaudid

"LABAS RYTAS"

ehk kuidas viis Eesti skauti sõpruslõkkel osales

2008. aasta juulikuus osalesid viis Eesti skauti Leedu skautide suurlaagris. Suurlaager toimus 4.-13. juulil Leedu pealinnast Vilniusest 30 km kaugusel Trakai linna lähistel Akmena järve ääres (esialgne laagrikoht Davico järve ääres oli miskipärast ära muudetud, aga selle saime teada alles Trakaisse jõudes).

Leedu skautide suurlaagrit korraldasid Leedu Skautide Ühing, Leedu mereskaudid ning Leedu Noorte Meeste Kristlik Ühendus. Leedu Skautide Ühingu peaskaudi kutsel osalesid seal Eesti skautidest skaudijuhid Andres Lillemägi (Rakvere skaudid) ja Deivis Treier (Ökoskaudid), vanemskaut Martin Lahtvee (Ökoskaudid), skaut Argo Liivamees (Rakvere skaudid) ning hundu Remi Reimund (Rakvere skaudid).

Alustasime kolmekesi 3. juuli varahommikul kell 04.00 Argo isaga pikka teekonda Rakverest Tallinna poole, et seal liituda ökoskautidega ja liikuda edasi Leedu poole ning 4. juulil olla valmis pidulikuks "Draugystes Ugnis 2008" (Sõpruslõke) avamiseks. Õnneks olime kõik viis meelesstatud positiivselt eelseisva laagri suhtes ja eelmisel öhtul pikalt muljetanud Leedu teemadel. Mõned leedukeelsed sõnadki said Skype'i teel selgeks õpitud-õpetatud.

Reis Tallinnast Vilniusesse kestis meie arvates päris lühikest aega ja ei hakanud isegi "taguotsale" närvidele käima. Muidugi mõningad ebameeldivad pisiasjad ikka olid. Bussijuht oli vist öösel kehvasti maganud, sest kärkis ja turtsus terve Tallinn-Riia tee. Riias virutas pagasiuksega ühele Jaapani turistile vastu pead, kuigi see pauk oli tegelikult mõeldud Deivisele, kes, kiirustades ümber istuma teisele bussile, tahtis oma kotti haarata iseseisvalt, ootamata selleks bussijuhi abi.

Riias Vilniusesse läks asi palju libedamalt – terve sõidutee sai vaadatud väga

õpetlikku filmi sellest, kuidas oma kiusliku ämmaga hakkama saada. Kell 14.30 maandusime õnnelikult Vilniuse bussijaamas, unised näod peas. Varsti kohtusime ka meie koordinaatoriga selles laagris, võrattu Skaitega. Skaite ülesandeks oligi rahvusvahelise seltskonna koordineerimine laagris. Kuna teadaolevalt on skaudijuhid vabatahtliku töö tegijad, siis olid kõik laagris tegutsevad inimesed loomulikult vabatahtlikud, ka Skaite. Tänu Skaitele jõudsime kella kolmeks Trakaisse ja sealt jalgsimatkaga laagripaika. Meie pagasi organiseeris laagripaika Gintautuias, jällegi üks tore leedukas, kes jõudis selle 10 päeva jooksul igale poole ja rohkemgi veel.

Jõudes laagripaika avastasime ilusa suure järve, mis kohe kutsus ujuma, aga enne, kui ujuma minna, tuleks siiski oma elamine üles lüüa, seda me ka tegime. Vahelduseks pistsime suhu mõne metsmaasika – mmm, kui maitsvad olid need Leedu metsmaasikad!

Kui me olime endi paigutamisega hakkama saanud tutvusime laagripaigaga ja uurisime, kuhu võiks ehitada "latriini" (välikäimla nr 2 jaoks) ja kus võiks asuda puu nr 1 jaoks. Kahjuks jäi latriini kaevamine ära, sest kohale saabusid viis teisaldatavat välikäimlat. Edasi tuli uurimise alla, mida huvitavat on organiseerimistiim suutnud üles panna. Avastasime, et tegelikult päris palju: mõned dušikaabiinid, veeanumad, viidad. Tutvusime ka esimeste rahvusvaheliste külalistega, kelleks olid rootslased Erik ja Hanna, nemad kuulusid organiseerimistiimi ja olid kohale saabunud juba paar päeva varem.

Saabus laagri esimene päev. Juba esimestel hommikutundidel algas laagriterritooriumil ringirändamine. Kõigepealt alustasid rootslased kolimist all-laagrist meie juurde. Seejärel "tungisid" territooriumile mitmed Leedu skaudid. Kogu aeg käis vilgas tegevus justkui oleks sipelgapesas. Otsustasime, et meie siia segapunt-rasse ei jää, vaid läheme tutvume Trakai linnaga ja loomulikult uhke Trakai lossiga. Enne laagrisse naasmist otsustasime käia veel ära ka Leedu rahvussööki maitsmas ja meie õnn, et me seda tegime, sest ette rutates võin öelda, et olime need kümme laagripäeva pudrudieedil. Tegelikult ei olnud see muidugi Leedu rahvusköök, vaid

Krimmi rahvusköök, sest aastaid tagasi oli nende Vidunas (Leedu kunagine kuningas või vürst) toonud Krimmi elanikud (tatarlased) Trakaisse ja nendega koos ka nende rahvusköögi. Trakais oli tegelikult igal pool näha jäänuseid Krimmi kultuurist, just ehitiste näol, näiteks tänava poole on kolm avaust, millest ainult üks on uks.

Laagri teisel päeval saime teada, et hommikuti on rivistus ja iga üksus peab kandma ette hüüu ja soovitavalt inglise keeles. Egas midagi, hakkasime nuputama: "Welcome to Estonia" pakkus Martin, "Lati Pac" – pakkus keegi. Lõpuks jäime Andrese pakutu juurde "Päike, õhk ja vesi – need me sõbrad kolmekesi". Seejärel otsustas Deivis, et teeme asja hullemaks, laseme Skaitel tõlkida selle hüüu leedu keelde. Ja saimegi endale hüüu – "Sauli ooras er vandua, mussu triis draugai". Sellega saime paugupealt laagri kõige popimateks tegelasteks.

Päevad läksid ja oligi käes viimane. Tegelikult olime vaikselt seda juba oodanud, aga lõpuks oli ikkagi kurb, et see päev kätte jõudis. Vahetasime aadresse, kallistasime, kutsusime järgmiseks aastaks Eesti suurlaagrisse. Öhtul oli suur lõputseremoonia, kus jällegi kõlasid hüüud ja raportid. Rootslased, belglased ja leedukad oma keeles ja eestlased loomulikult leedu keeles, mille peale kõlas lakkamatu aplodeerimine. Lõputseremoonia oli ka üritus, mis lükati tund aega edasi, sest ilm oli tõsiselt kuum – umbes 27 kraadi sooja ja seda varjus. Päris laagri lõpp kestis suure peoga kella kolmeni öösel.

Ja oligi käes lahkumine, nii mõnigi tüdruk poetas lahkumispisara kui eestlased minekule seadsid ja lubasid kindlalt järgmine aasta kohal olla meie suurlaagris. Nii et jääme ootama!

Suur tänu issidele, emmedele, kes lubasid oma lastel osaleda Leedu suurlaagris ja ka rahastasid seda ettevõtmist. Kahju, et firmad seda hästi teha ei taha, aga loodame et vabatahtlikkus rohkem au sisse läheb ja ka nemad vabatahtlikkust toetama hakkavad. Suur tänu Anne Nõgule, kes on lubanud oma kooliruumides tegutseda, toetanud meie laagreid, abistanud sümbboolika soetamisel ja aitäh ka kõikidele Rakvere skautide lapsevanematele laagrite toetamise ja transpordi eest!

2000 JA 8 ERNARO

Pillid
kotti
ja
ujuma

ERNA matk on Eesti Skautide Ühingu korraldatav suurim skautlik matkavõistlus, mis on mõeldud eri vanusegruppidele ja inimestele sõltumata nende skautlikust kuuluvusest. Sel aastal toimus matk üheksandat korda. Allakirjutanule oli see erinevates koosseisudes (aastate jooksul kokku üheksa matkalisega) juba kaheksas ERNA matk.

Kui meie neljast kangest koosnev võistkond starti jõudis, oli Kautla üle pilkane pimedus. ERNA matka raske raja tavaline start. Täitsime nõutud formaalsused ja näitasime ette kohustusliku varustuse.

Koordinaadid kontrollitud ja navigatsioonivahendid seadistatud, asusime nina kaardis teele.

Esimesed viis matkaminutit töid meile tõsised struktuuralsed muudatused: katkestas meie ainus kange naine – heitlik see augustiöö. Tempo oli hea ja kuuvalgel ööl jäi maalilises Kesk-Eesti looduses kiiruga seljataha mitu kilomeetrit. Äkitselt oli meie teel takistus, just nagu Kerberos Hadese väravas, hirmsasti lõrisedes ja meie poole tuld süljates. Seadsime sammud rahuliku metsa rüppe ja sealt edasi soo servale. Soo on alati salakaval olnud ja seegi kord üri-

tas ta meid kavalusega püüda. Liikusime piisavate vahedega, et ta meid korraga ei haaraks ning keerutasime palju laugaste vahel salakavalal ilmel. Ühel hetkel oli meie *pointman** pahaaimamatult võõni sees ja nüüd ei olnud meil enam mingit vahvat äraolemist. Meid kolme mingi soo juba ei lahuta, see oli selge – võtsime köie ja heitsime selle päästmiseks välja. Natukene nuputamist, omajagu sikutamist ja kõvasti sajatusi ning peagi jätkus kolme rõõmsa seltsilise teekond esimese punkti poole. Avaetapp näitas selle aasta vesiseid võlusi, ei paistnud lootust kuskil väga kaua kuiva jalaga liikuda. Hakkas sadama.

Esimeses punktis saime enda meelest hea tulemuse, mis andis positiivse tõe ka edasilikumisele. Äkitselt oli keset pimedat ööd meie ees jõgi – Jägala. Pildusime riided aega raiskamata kotti ja ujusime üle, siis kiiresti kuivaks ja jätkata oli hulga värskem tunne.

Teine punkt – null – vihmas tulepulgaga meie lõket üles ei saanud, kuigi söögi oleks valmis saanud küll, selleks on meil gaasipriimus. Liikudes kolmandasse KP-sse ületasime harva taimestikuga vana turbavälja, see oli otsetee. Täpselt ohutsooni piiril hüppas ühest pöösatuustist välja üheksa hambuni relvastatud padumilitaristi, kes meie rahvusvahelise humanitaarõiguse spetsialisti sõnul rikkusid jämedalt kombatantidele lubatud tegutsemisnorme. Meie sõnavahetus jäi lühikeseks, nemad suundusid talonge saamata tagasi oma pöösasse ja meie punkti ülesannet täitma. Hommikueine ajal mängisid mehed pöösast veel läbi mõne episoodi Kaukaasia pulmapidustustest.

Päevane päike kuivatas me riided ja jalavarjud, kuigi kauaks seda rõõmu ei jagunud – paar ülesannet saime küll kuiva jalaga läbi, ent õhtupoolikul olime jälle võõni märjad.

Neljast punkt oli paljuski pöördeline – pöörlesime maa ja taeva vahel ja ületasime taksitusi ning iseendid. Veel suurema tähendusega oli lõunasöök ja mitu tundi magusat und. Eks metsarahvas vaatas ja imestas, kuidas me päise päeva ajal mõnuga põõnasime. Uni täis magatud, läksime gurmeepunkti pisukest pidurooga mekkima.

Järgmiseks oli tarvidus jõuda teisele poole üüratuid märgalaid. Lühikese aja- ga olime taas põlvini märjad ja tungisime

Lõunaminakutaktika

M.KIKAS

MANTIKA

Viimased
jõu- ja
ilunumbriid

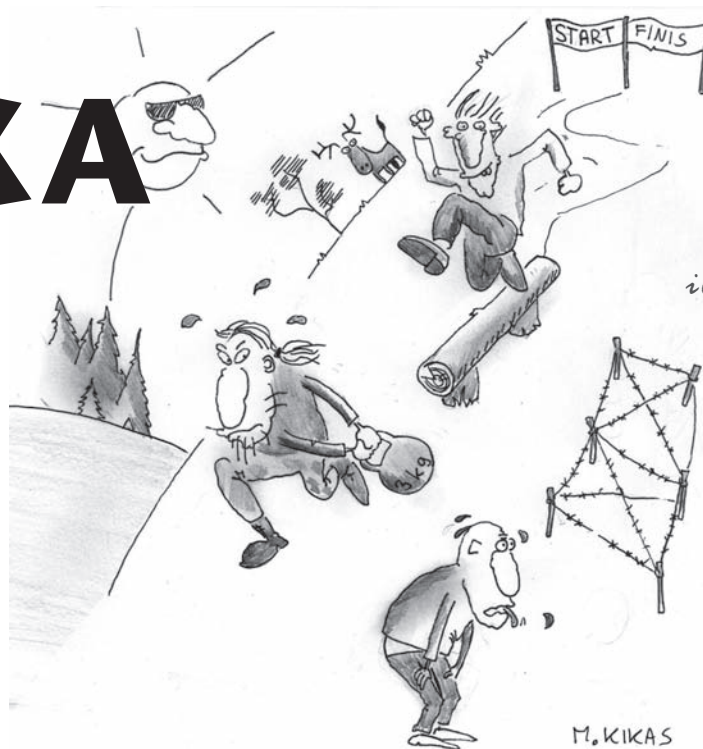
hämarduses läbi paksu tihniku, mis pime-
nedes märgatavalt hõredamaks muutus.
Järgnes tavapärane esmaabikatsumus, mil-
le tarvis meil oli erivarustusega spetsialist
kaasas. Hädaline päästetud, liikusime piki
sihti otse meeldiva ujumiskoha poole –
saime kätte ka teise öö värskendava sup-
luse Jägalas. Punkt, kuhu saabusime, oli
meie nõrdimuseks kokku pakitud ja seal
ei pakutud meile mingisugust tegevust.
Valmistasime teed ja võileibu, puhkasime
jalga ja mõlgutasime mõtteid, kaalusime
lõpetamist, kuna olukord oli juba nürstav
ja jalad läbi. Otsustasime siiski finišisse
põrutada.

Hommikuni oli veel aega, liikusime
mööda teid, jalad püsisid kuivad või püüd-
lesid selle poole, samuti ei proovinud po-
kud liigeseid väänata. Mõni kilomeeter
kõndimist ja – ülesanne! Nii möödusid
punktid kaheksa, üheksa ja kümme, mil-
lest meeldejäävaim oli viimane. Peale 30
tundi kestnud 70 km rännakut tuli sobilik
loominguline takistusriba. See ponnistus
oli küll meie jõuvarudest viimase võtmine,
aga, teadmata teiste tulemusi, ei tahtnud
ka halvasti esineda. Eeliseks oli päevaval-
gus, sest teised olid punkti läbinud pea-
lambi valguses, aega kulus kõigest teistest
vähemalt kaks korda vähem.

Kas tulenes see viimase ülesande tem-
pokusest või oli seal muid põhjuseid, aga
tee finišisse läks suisa jooksujalu. Kautlas
proovisime tulemusteta meie ees punk-
ti sulgemise otsust vaidlustada. Tulemus
jäeti kõigil selliseks, kui kohtunikud olid
otsustanud. Punktide kokkuliitmisel sel-
gus, et meie võistkonnale oli neid kogune-
nud kõige rohkem ja nii saime kaela ERNA
küüned – neljad küüned, sest meie kat-
kestanud kaaslaste au olime metsast välja
kandnud ja oma roadcrew** kohustustes oli
ta väga tubli.

Meie tagasihoidlik koosseis 2008 tänab
ERNA matka korraldajaid ja planeerib juba
augustis 2009 olla juubelil, et rännakust
taaskord osa saada ja ise matka meeolu-
kamaks muuta.

Skj MIHKEL TAMMARU
Pärnumaa Skautide ja Gaidide Malev
Pildid joonistas Marek Kikas

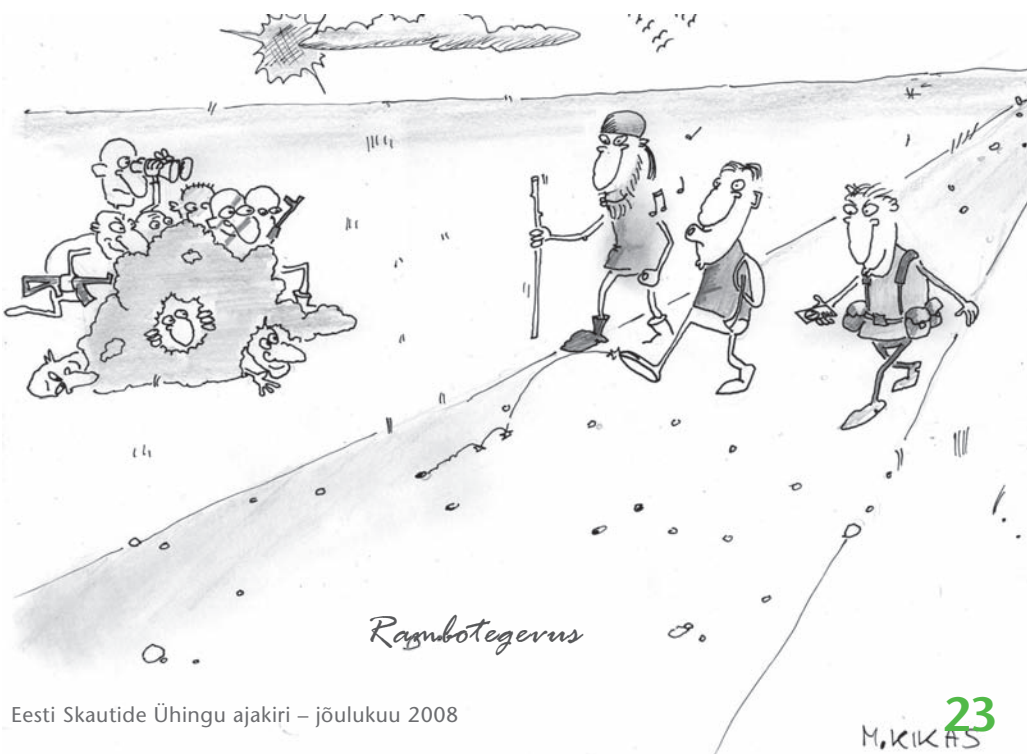

M. KIKAS

Sabalik soo

M. KIKAS

Ragnbotegerus

*pointman – tema ülesandeks on liikuda esimesena, jälgi-
da asimuuti ja teel varitsevaid ohtusid
**roadcrew – ülesandeks on võistluse-eelsel ja -järgsel
ajal hoolitseda võistkonna transpordi ja toidumooni ning
varustuse täiendamise eest

Skm LEHO MÄNNIKSOO
Eesti Skaut peatoimetaja

Sõrmus

Iga kuu viimasel neljapäeval tulevad Kristiine keskusesse kokku gildiskaudid, et pidada oma koondust ja edastada ning saada ka teavet skautide maailmaorganisatsioonides ja ESÜ-s toimuvast, meeles pidada sünnipäevalapsi ja muid tähtpäevi nii skautide kui riigi elus. Muidugi ei möödu ükski koondus mälestuste heietamiseta, mida tehakse kõige rohkem ikka omavahel kõrvu istudes.

Minu „pinginaabriks” oli tookord Leo, kelle elust skaudina ja hiljem nii vangilaagrites kui sõjatandrill vintsutada kui ka kõva karastuse saanud mehena võite loodetavasti lugeda mõni aeg tagasi käsikirjana valminud skaudiraamat „Murdu-matud”, kui see juba raamatuna skaudist lugeja ette jõuab. Ta oli üks esimesi, kes liitus seniorskautide organisatsiooniga.

Tol koondusel jõudis kätte õnnitluste aeg. Eelmisest kokkusaamisest kuni kõnesoleva päevani kuu aja jooksul sünnipäevi tähistanud gildiskautidel suruti kätt ja käiku läksid ka kallistused. Olin üks nende päevakangelaste hulgast. Kohvilaud ootas akna ääres, tagasihoidlik, sest priisata pole ju gildil midagi. Rahvusvaheliste kokkusaamiste organiseerimisega kogutud pank hakkab tühjaks saama. Gild tegutseb ajas edasi liikmete kahanemise suunas ja liikmemaksud ei anna sünnipäevadel kui ka koondustel traditsiooniliste kohvilaudade katmiseks just suuri võimalusi. Aga traditsioon on juurdunud ja südantsoojendav.

Istusime siis kõrvuti Leoga, kunagise Terrassammuriga Breemeni tornist. Need olid tõesti mehised matkad, mille ajal marsiti mööda maanteid või sõideti jalgrattaga. Paar väljavõtet ühest tema hoolikalt täidetud matkapäevikust.

AASTA 1939, MAIKUU

„Algasime matka 5 poisiga kell 6.10 Lutheri Rahvamaja eest. Minu kaaslasteks olid: Veerpalu, Tamm, Nahkur, Reinloo, kõik „Koit” klubist, kuid mina esindasin „Põhja Poegi”.

Ilm oli nagu tehtud meie jaoks. Puhus paras lõunatuul ja ei ühtki pilvekest taevaotuses. Sihtisime sammud pikema jututa Linnu tee poole ja sealt juba Veskimäe suunas. Olin hirmul oma tuliute kingade pärast. Mitte otse kingade, vaid jalgade pärast, sest kartsin, et uued ja kõvad kingad ei jäta jalgadele naharibagi. Kuid see kartus kadus paari esimese kilomeetri järel ... Matka pikkus oli 46 kilomeetrit.”

Tolle aasta pikim matk tehti Saaremaale jalgratastel ja läbiti 570 kilomeetrit. Päeviku lõpus on kokkuvõte: „01.05.1939 – 03.09.1939. a. suvel matkatud ja laagerdatud 21 päeva ja 15 ööd, millise aja jooksul kaetud jalgrattal 957 km ja jalgsi 76 km. Kokku teeb see 1033 kilomeetrit.”

Neid hästikõidetud matkapäevikuid on mõnus lugeda lausa kui reisikirju, mis annavad sügavalt läbitunnetatava ülevaate läinud aegade oludest, teedest ja inimestest nende ääres kui ka Eestimaa tolleaegsete skautide süüvimisest oma keskkonna ja loodusega seotud maailmapilti ning eluviisi. See oli täielik andumine skautluse aadetele oma isamaalikus vormis, kus isamaa-armastus süvenes just esmajärjekorras oma kodumaad tundma õppides, kepp käes ja jalad kohati villi rännates või jalgratta väntasid keerutades. Seda kõike siis ka läbi kogu elu kandes ja nooruses antud skaudivannet meeles pidades.

Nägin äkki, et Leo veeretab minu kõrval istudes käes sõrmust. Väike hõbesõrmus,

kunagi oli koolides moes vapiga sõrmuseid kanda, oli minulgi selline. Tema aga ütles, et näe, see on meie Koopakaru vanemskautide sõrmus. Lisas, et vaata, kui peenikesed olid poiste sõrmed! Andis mulle proovida.

Tõepoolest, sõrmus mahtus tihkelt mul vasaku käe väiksesse sõrme.

„Sa võta see endale!” ütles Leo, skaudinimega Purka.

Olin hämmeldunud sellise kingituse üle. Punnisin vastu, aga tema soov oli kindel. Mõnes mõttes ma mõistsin, meil on ka vanusevahe. See aga, mida ta veel sõrmuse kohta lisas, tõstis selle kingituse väärtust minu silmis kohutavalt.

Kaugel Siberis näljasurma äärel pakkus keegi selle sõrmuse eest leiba, mille väärtus näljasele ja jõuetule inimesele tähendas ju mingitki jõuvarude taastumist ja edasivõitlemist oma olemasolu nimel.

„See sõrmus oli mulle aga niivõrd tähtis, et ma ei vahetanud seda skaudisõrmust sellel hetkel leiva vastu, ehk küll nälg ja ahvatlus olid suured!” ütles Purka mulle vaikselt häälega.

Need sõnad räägivad meile selgesti paljude nii praeguste veel elavate ja juba maanalatele läinud seniiorite lugu, mille tunnetamiseks on skauditeed valinutel tarvis sügavamalt mõistmist selle vennaskonna tähtsusest kui pelgalt skaudimängud ja suhteliselt ohutud matkad ning laagri-elu tänapäeva külluslikus elus. Minul on sissegraveeritud karu kujutisega sõrmus nüüd tihti väikeses sõrmes kui talisman sõjaeelsetelt skautidelt ning kannan seda austusega, kuni tuleb hetk sõrmus kellelegi seda väärivale seniiorile või ka skaudile üle anda.

Laager, kuhu tulid kokku kõik hunduealised skaudid üle Eesti toimus 13. korda ja seekord Rakveres. Rakvere Skautidele oli see uus ja hea kogemus suure ürituse organiseerimiseks ja läbiviimiseks. Loomulikult oli kohti, kus oleks tahtnud, et oleks paremini läinud ... Aga see selleks. Üritus toimus ja loodetavasti kõigile meeldis vähemalt midagi selle laagri juures. Oktoobrigrill tuule ja vihma käes, Kriimsilma tort leivast, võist, kurgist, tomatist ja maitserohelisest, Ahhaaa näitus ja linnuses rallimine, näpujäljed politseis ja kiire laskumine tuletõrjes.

Alustaks sellest, et Metsajõulupuul Kuremaal tegi Valdik ettepaneku Rakvere Skautidele korraldada XIII Kriimsilma laager. Ega eriti kaua mõelda lastud ja ürituse lõppedes andsime oma nõusoleku. Meeldis eriti number 13. Kui Rakveres teatasime, et selline üritus saab meie kodukandis toimuma, oli kohalik toetus nii suur, et ei kahelnud hetkekski selle ürituse toimumises. Üks suuremaid toetajaid oli Rakvere Eragümnaasiumi direktor proua Anne Nõgu, kes lausa kutsus Kriimsilma laagrit Rakvere Eragümnaasiumisse, samuti vahendas ta laagri juhtkonna ja linnavalitsuse vahelisi kõnelusi. Suur tänu loomulikult kõikidele laagri toetajatele: Rakvere Liha-kombinaat, As A Le Coq, Eesti Politsei, Eesti Päästkeskus, SA Virumaa Muuseumid, AS Leibur, OÜ Nantecom.

MIS SIIS TOIMUS?

24.10. Saabusid: PSGM, Kõrvemaa, Raasiku, Rakvere Skaudid, Saturn, Tormilind, Kõo Koprad, Ökoskaudid. Kokku 139 hundut ja lisaks hulk vabatahtlikke.

Õhtul kell 21.00 sai toimuma laagriavapauk. Laagri avas laagrijuht Valdik Kask, koos Anne Nõgu ja Rakvere abilinnapea Ain Suurkaevuga ning Kriimsilmaga.

25.10. Toimus Tarvamäng (linnamäng), üksused orienteerusid Rakvere linnas ja külastasid erinevaid paiku Rakvere Skautide kodulinnas: Rakvere linnus, Rakvere Näitustemaja, Rakvere Päästekomando, Rakvere Politseimaja, Rakvere mänguväljak. Lisaks oli igal üksusel ülesandeks külastada Tarvast ja teha seal grupipilt.

Peale lõunat toimus Rakvere Eragümnaasiumi Algklassidemajas tegevuste õhtupoolik. Algklassidemaja on lilleõiekujuline, kus on 5 klassi, igas klassis toimus mingi tegevus: voltimine, pastapliatsi meisterdamine, kipsist kujude voolimine, aaretejaht ja tants.

Õhtuseks ürituseks oli Oktoobergrill. Ürituse juht oli Valdik Kask ja sissejuhatus fantastiline. Kuna ilm oli nagu ikka, ei hakanud hundusid kaua õues piinama, grillisime viinereid ja laulsime paar laulu ning edasine toimus koolimaja seinte vahel.

Skj ANDRES LILLEMÄGI
Rakvere Skaudid

XIII Kriimsilm

24.–26.10.2008

13. KRIIMSILMA LAUL

Rütm (we will rock you, kaks jalamatsu, plaks)

Sõnad: skj ANDZELIKA LILLEMÄGI

Tulime me täna siia
Kriimsilma poiss
Ja ja ka piiga.

Olla on meil väga hea
Seda sina silmas pea.

Olema meil saab siin tore
Sõpradega koos ma olen.

Laulan, mängin, lustin ma
Rakvere linnas ja- ja- ja.

Ilvesed on juba koos
Kõrvemaa ja Pärnumaa.
Raasiku see pole paha
Tormilind ei jäänud maha.

Koprapoisid piigad ka
Õkod ja Saturnid nad.

Vallimäelt meid vaatab Tarvas
Ta on mitu päeva valvas.

Rakveres said kokku kõik
Vot on see ju alles võit.

Rakvere Erakas on see
Kus kõik sõbrad oleme.

26.10. Lõpetamise päev ja Kriimsilma võileivatordi päev. Tänašime tegijaid ja toetajaid ning lahkusime sõpradena.

Veelkord tahaks tänada Rakvere Skautide liikmeid, kes igati abistasid ja aitasid, kus vaja.

Fotod Rakvere Skaudid

SKAUDIFILMIST

Eesti skautlus tähistab 2012. aastal oma sajandat juubelit. Usutavasti ei kahtle keegi selles, et tegemist on juba parajalt soliidse eaga ning seetõttu – jätmaks jälge tulevastele põlvetele ning võitmaks üha enam tänaseid noori skautlusele – on ESÜ otsustanud vändata dokumentaalfilmi Eesti skautluse ajaloost ning tänapäevast.

Ettevõtmine on kuluaarides juba tuntust kogunud skaudifilmi projektina ja küllap on mitmed Eesti Skaudi lugejadki filmi võttegruppi siin-seal skaudiüritustel kohata jõudnud.

täispikka filmi pluss lühifilmid sinna juurde. Nõnda saigi selgeks, et tahan filmiga tegeleda: peale telerežiivi lõpetamist läksin Jüri Sillarti kursusele filmirežiivi õppima.

Tutvusta pisut Luxfilmi ning meeskonda, kellega skaudifilmi teete. Kas sarnaseid filme on teil ka varem teha tulnud?

Peale filmikooli lõpetamist otsustasime kahe kursusekaaslase Priit Pääsukese ja Margo Siimoniga teha oma produktioonifirma. Tahtsime luua kooslust, kus uus kinopõlvkond saaks rakendada omi värskeid ja pööraseid ideid, mida „vanad kalad“ ei riskiks. Nüüdseks oleme tegutsemas neljandat aastat ja selle aja jooksul tootnud mitmeid reklaame, lühimängufilme, dokumentaalfilme, ühe täispikka mängufilmi ja oleme ette valmistamas juba järgmist.

Minu jaoks on skaudifilm kuues dokumentaalfilm. Varasemad kogemused näitavad, et mida väiksem on võttegrupp, seda märkamatumaks õnnestub meil filmides jääda ja seda paremini pääseb tegelastele lähedale. Väike meeskond annab võimaluse luua vahetumat õhkkonda ja intervjuueeritavad avavad end kergemini – seetõttu teeme ka skaudifilmi võtted kolmeliikmelise võttegrupiga, kuhu kuuluvad režissöör, operaator ja helirežiissöör. Kaadri taga on muidugi veel abiväge: produtsent, toimetaja, monteeri ja jt.

oleks oluline skaudifilmi abil Eesti üldsusele näidata?

Ma leian, et paljud neist teadmistest, mida skautluses noortele antakse, on sellised, mida võiks koolis kõikidele lastele ja noortele õpetada, aga millegipärast ei õpetata. Riiklik haridusprogramm on ikka veel liialt teoreetiline ja elukauge. Hundude muljeid kuulates ja koondust filmides avaldas mulle muljet, kuidas skaudid juhid on osanud ühendada mängu ja teadmiste edasiandmise nii, et lapsed õieti ei märkagi, et nad õpivad. Nende jaoks on see lõbu, mitte tüütu või igav kohustus. Ka balanss distsipliini ja lapseks olemise vabaduse vahel tundub suurepäraselt paigas olevat. Lapsed respektseerivad skaudijuhte ja juhid respektseerivad neid.

Mida ootad režissöörina neilt noortelt, kes filmimise käigus kaamera ette satuvad?

Ma usun, et meil õnnestus leida väga lahedad peategelased. Nad on julged, hea jutuga ja ei kardata oma arvamust avaldada. Mulle meeldib väga, et nad on siirad ja kompleksivabad ega püüa näida kellegi teisena, kui nad on. Ma usun, et need noored inspireerivad ka filmi vaatavaid eakaaslasti lähemalt uurima, mis see skautlus õieti on ja äratavad ehk nii mõneski soovi ka ise skautidega liituda.

Kas skautlus võiks olla midagi sellist, mida soovitaksid oma lastele?

Ma arvan, et skautlus on midagi nii universaalset, et see võiks sobida igale lapsele. Olen märganud, et vanemad kipuvad jagunema kahte äärmusesse: ühed, kes püüavad panna oma last tegelema nii paljude hobidega, et tol lapseks olemiseks enam üldse aega ei jää ja teised, kes ei viitsi oma lapsi eriti suunata ja nõnda kipuvad need hoopis ulapeale jääma. Ei tahaks ise kummassegi leeri sattuda. Mul on endal kaheaastane tütar peres kasvamas. Eks ma ootan ära, kui ta nii vanaks saab, et endale huviala valida ja vaatan, mille peale tal annet on ja mis teda huvitab. Vanema asi on märgata, suunata ja soovitada, aga lõpliku valiku võiks minu arvates teha ikkagi laps ise.

Režissöör **ANU AUN (28)** koos oma meeskonnaga filmistuudiost **Luxfilm** on skaudifilmi valmistamisega seotud olnud juba ligi aasta. Küsisime temalt esmamuljeid ning pisut ka Anu enda ja tema seniste tegemiste kohta.

ANU AUNIGA ajas juttu skaudifilmi projektijuht skj NELE HENDRIKSON

Kuidas sattusid filmindusega tegelema? Miks just selline erialavalik?

Kui nüüd päris algusest alustada, siis tegelikult tahtsin ma saada lavastajaks. Et aga sel aastal, mil mina keskkooli lõpetasin, lavakas lavastajaid vastu ei võetud ja näitlejana ma sisse ei saanud, siis otsustasin minna õppima eriala, kus kuuldavasti pidavat olema lavakale kõige sarnasem õppekava – telerežiivisse. Juba esimesel kursusel sattusin Pimedate Ööde Filmifestivali juurde tööle. Tänu heale inglise keelele olin Sleepwalkersi tudengifilmifestivali juures žürii assistendiks, tutvustasin suurel festivalil filme ning intervjuueerisin režissööre. Sellest ajast peale kuni ülikooli lõpuni istusin PÖFFide ajal hommikust õhtuni kinos ja vaatasin ühe festivaliga kuni 42

Mida teadsid enne skaudifilmi projekti ja koostöö algust ESÜga skautidest-gaididest?

Ega ma palju ei teadnud. Üks minu välis-eestlasest sugulane Torontost oli skaut. Tema käest olin kuulnud, kui huvitavad laagrid neil on. Teadsin, et skaudid saavad metsas hakkama ja hoiavad loodust. Küll aga tegin enne filmi tegemise alustamist kõvasti eeltööd ja lugesin, nii et nüüd on juba raske meenutada, mida ma enne ei teadnud...

Olles nüüd käinud-näinud ja filminud mõnd ESÜ üritust, näiteks Jüripäev ning Roheline Päev, siis milliseid Sinu jaoks uusi tähelepanekuid oled teinud? Kas oled mõelnud, mis võiks olla see, mida

TERE, HUNDUD!

Talveõhtud on pikad, mil mahti rohkem ka tubasteks tegemisteks, milleks sobib hästi ehk ka üks väike mõistatustega talvejutt. Järgnevas loos on osa sõnu jutu seest kaduma läinud, kui aga seda lugu mõttega loed, siis ehk oskad lüngad ise ära täita, milles peituvad vastused ka loo lõpus olevatele mõistatustele. Aga võid kõigepealt ka mõistatuste vastused ära arvata ning seejärel nendele samadele sõnadele siia jutu sisse õige koht aidata leida. Toredat lugemist ja mõistatamist ning vahvat lumevalget talveaega!

OLEN HOMME PAREM KUI OLIN TÄNA

Käes on jälle jõulukuu, mis tähendab ühtlasi ka seda, et hakkab taas läbi saama. on jäällilli täis maalitud ja hommikuti on õhk suurest külmast lausa hall nagu oleks on kaanetanud kõik veelombid ja isegi merele onkatte peale tõmmanud. Eriti ilus on aga minu meelest väljas olla nüüd just pimedas, kui on selge ja vahel võib sähvimas näha ka virmalisi. Täna paistab veel ka täis....., nii et väljas on nii valge, nagu polekski öö.

Näe, seal eemal hüpleb veel üks tihane ringi,kergelt, nagu ei kaaluks midagi. Otsib vist midagi noka alla. Ega selle külmaga lihtne ole, on kõik kohad täis lennutanud ja kuskilt ei paista ühtki iva. Õnneks on siiski head inimesed oma akende taha lindudele toidumajad pannud mõeldes ka nende peale. Kindlasti aga ei tohi siis unustada sinna iga päev midagi panemast, sest muidu võib see pigem kahju kui kasu tuua – linnukesed on harjunud ju korrapäraselt söömas

käima. Minagi meisterdasin oma aknale täna tihaste toidulaua, jäi küll natuke viltuse katusega, aga pole hullu, esimesed huvilised on juba uue restorani omaks võtnud.

Väljas on küll võrratult ilus lumeilm, aga ka toas on väga mõnusalt hubane olla. Vanaema istub kiiktoolis ja koob meile labakuid ning soojema ilma tarbeks ka ühed on enast ahju äärde mõnusasti kerra tõmmanud, ju ta on päevasest trallist väsinud, kui vanaema muudkui mööda tuba taga ajas. Ema askeldab köögis, küpsetab vist midagi magusat, lõhnad on nii head. Isa aga vaatab tagatoas, kas meie on ikka töökorras, sest selle ei taha hästi tõmmata, aga sellise külmaga ei saa kuidagi tuba kütmata jätta. Väikevend istub oma väikses tugitoolis ja vaatab pildi.....ut. Luggedu ta ju veel ei oska, las siis vaatab vähemalt piltegi. Nägu on tal küll nii rõõmus peas, nagu oleks avastanud mõneevärvilise muinasjutu.

Homme läheme aga terve peregamatkale. Talvel on seal hea matkata, kuna jalgealune on jääs ja ei ole ohtu laukasse kukkuda. Aga sellegipoolest liigume ikka mööda laudteid, et päris kindel oleks. Ehk õnnestub näha ka mõnd looma, näiteksi. Muidugi oleks tore ka kohata, no nii eemalt, aga tema magab sellise külma talvega küll vist ikka sügavat talveund.

Igatahes on homme ootamist väärt, kui isal ja emal on aega, ilmategatädi lubas õrna lumesadu ja seejärel päikesel paista lasta ning ka mina luban olla homme parem kui olin täna.

MÕISTA, MÕISTA ...

Mõistatusloo koostas nskm SIRJE POOL

- Täis on teda kogu maa, siiski peotäit ei saa –
 Õues mäena, toas veena –
 (tekstis on see sõna käändes)
 Sinine tõld ja kuldseid naelad –
 Üheksa mehe ramm, ühe mehe mõistus –
 Ühe mehe ramm, üheksa mehe mõistus –
 Sünnib sügisel, sureb kevadel –
 Mees ehitab kirjveta silla –
 Virvipuu, värvipuu, üle metsa mõõdupuu –
 Nui ees, väärt taga, hiirekelder keskel –
 Üks uks minna, viis kambrit käia –
 Suure õuna suurune, penikoorma pikkune –
 Mees kaheteistkümnega näoga –
 Susi nurgas, suu ammuli –
 Tõsta jõuad, visata ei jõua –
 Pole merd, pole maad, laevad ei uju, käia ei saa –
 Kasvab ja kahaneb, otsa ei saa kunagi –
 Eit pühib toa taga, tolm keerutab ukse ees –
 Klaasine põld, puust peenrad –
 Istub kui isand, tolmab kui tont –
 Hääletu, tumm, aga räägib palju –

Hundude jõulujutt

Ühel päeval ei sadanudki vihma, isa ei hlinenud tööle ja emagi ei kõrvetanud hommikuputru põhja. See kõik tundus kuidagi imelik. Seda oli raske kõrvalt vaadata – kõik läks nii nagu tavalistes peredes, aga Kaur ei elanud ometi tavalises peres.

Ta oli oma sündimisest peale harjunud sellega, et miski ei läinud nii nagu ette planeeritud. Ta sündis 3 nädalat varem kui ema ja isa teda oodata oskasid. Seega ei jõudnud ema-isa vankritki valmis soetada ja naabrinaine andis oma tütre vana käru – roosa ja tagumiseratta veega. Õnneks beebina Kaur aru ei saanud, et ta tüdruk vankris pidi oma parema osa lapsepõlvest

mööda saatma, aga ... Lasteaeda jõudis ta aastaid isaga alati siis, kui toidutädi sööginõusid koristamas, aga hommikuti tahtis Kaur nii väga lasteaia putru, mitte seda kõrbenud maitsega armsa ema jubedat kõrti. Esimesel septembril jäid nad terve perega ummikusse, saapad osteti talle tavaliselt kas liiga väikesed või liialt suured ja nüüd – täna, äkki ... on kõik normaalne, tavaline, selline päev nagu olema peab, selline nagu raamatus – imelik!

Kaur jõudis kooli, ikka oli kõik tore ja õige, tundidesse jõudis ta õigeaegselt, vastas tundides ja sai hindeid – puha neljaviied. Imelik! Sööklas ei ajanud ta toitu

pluusile, sõbrad olid nii abivalmid, isegi kaugushüpe tuli täna välja ja raamatukogu tädi, see kuri, kiitis teda. Asi tundus aina veidram. Kõju minnes oli Kaur juba eriti ettevaatlik, äkki nüüd juhtub midagi, aga ei – ükski koer ei rünnanud, ükski lomp ei pritsinud.

Ta jõudis koju ... kui äkki ... Kaur ärkas. Ta oli seda kõike unes näinud, see ilus elu, seda tegelikult polnudki olnud. Ta vaatas kella ja kell oli juba jälle nagu iga päev – 10 minutit enne tundide algust!

Gdj INGRID PUKK
Põhjala Gaidide Malev

8. oktoobril 2008 oli Kõo hundukarja esimene sünnipäev. Meie tegevusest esimesel poolaastal sai lugeda ka jürikuu „Eesti Skaut” ajakirjanumbrist. Nüüd oleme kasvanud suuremaks ja muutunud paremaks. Algselt oli meid 16 hundut, sellest aastast on hundusid 15 ning skaute 4.

Kevadel valisime hundudega meie karja nimeks Kõo Koprad ja seda sellepärast, et Kõo vallas on Retla jõgi, mille elanikeks on arvukalt kopraid. Uurisime täpsemalt kopra, Eesti suurima närilise elu ja saime teada, et talle iseloomulikuks on „laiaks

astatud” saba, millega ta sõpru hoiatab ning võimsad lõikehambad, mis on punakad, pruuni või kollast värvi.

Kui nimi olemas, võtsime plaani kaelarättide loomise. Rääkisime koondusel, milliseid värve võiks kasutada ja üksmeelselt otsustasime, et üks võiks olla roheline, sest on see ju skautide tegevuses palju kajastatud. Tahtsime ka rättidele teist värvi ja selleks sai kollane, mis on rõõmus ja sobib rohelisega ning ühtlasi on ka kasutatud Kõo valla vapil. Kaelarätid said kätte jagatud pidulikul koondusel 22. septembril 2008.

Sellel aastal liitunud hundud peavad veel veidi ootama ja taskuteatmiku esimesed punktid täitma, siis püüame korrata eelmisel aastal toimunud pidulikku ja meeldejäävat lubaduse andmist Pilistveres.

14.–15. juunil käisime Aegviidus hundude perematkal, kus meid, Kõo kopraid, osales 3 perekonda. Vahva oli, et perekonnad ei piirdunud ainult oma laste kaasavõtmisega, vaid võimaldasid lõbusat matka ka teistele Kõo hundudele. Nii näiteks oli ühe ema juhtida oma tütar ja 3 „kasutütart”. Hea meel on veel selle üle, et mitmed võidetud auhinnad kuuluvad hundukarjale Kõo Koprad ja matkale minnes toidunõudest puudust ei tule.

Sügisel, 24.–26. oktoobril osalesime ka Rakveres hundude XIII Kriimsilma laagris. Kodust kaugel oli väga huvitav – vahvad uued kohad ja põnevad tegevused. Eriti meeldis meile Tarvamäng, mis viis meid Rakvere linna avastama ning töötoad, kus sai nii mõndagi uut õppida ja proovida. Tänu korraldajatele heade laagrikogemuste eest!

Tulevikus on kindel plaan osaleda ka suurlaagris ning teistel ESÜ poolt planeeritavatel sündmustel. Kindlasti püüame teoks teha kodukohamatka „Kopra jälgedel”, et ära katsetada meie salga vara ja oskused. Seni aga püüame saada iga nädalaga targemaks, tublimaks ja paremaks.

Skj KATRE SAAR
Kõo Koprad juht

Kõo hundukari sai aastaseks

Fotod: Katre Saar